

Nuorten aikuisten näkemykset maanpuolustuksesta ja asevelvollisuudesta

T2

TUTKIMUS

Nuorten aikuisten näkemykset maanpuolustuksesta ja asevelvollisuudesta

© E2 Tutkimus 2026

E2 Tutkimuksen työryhmä: Ville Pitkänen, Tuija Väyrynen, Karina Jutila, Aino Heikkilä ja Vilma Niskanen

ISBN (PDF) 978-952-7655-07-8

Sisällysluettelo

<u>Tausta ja tavoitteet</u>	4
<u>Aineiston kuvaus</u>	5
<u>LUKU 1. Nuorten aikuisten maanpuolustukseen liittyvät asenteet</u>	6
• Näkemykset Suomen turvallisuustilanteesta	7
• Tiedonlähteet maanpuolustukseen liittyvissä asioissa	10
• Luottamus Puolustusvoimiin ja oma puolustusvalmius	13
• Puolustusvalmius-ulottuvuus	17
• Asevelvollisuuskritiikki –ulottuvuus	24
• Tasa-arvo-ulottuvuus	28
<u>LUKU 2. Nuorten aikuisten näkemykset vaihtoehtoisista asevelvollisuusmalleista</u>	32
• Nykyisen asevelvollisuusmallin kannatus	34
• Kokonaismaanpuolustusmallin kannatus	38
• Valikoivan asevelvollisuusmallin kannatus	42
• Täysin vapaaehtoisen asevelvollisuusmallin kannatus	46
<u>Liitteet</u>	50

Tausta ja tavoitteet

Nuorten aikuisten näkemykset maanpuolustuksesta ja asevelvollisuudesta

Tässä raportissa tarkastellaan nuorten aikuisten (18–30-vuotta) näkemyksiä maanpuolustuksesta ja erilaisista asevelvollisuusmalleista.

Raportin ensimmäisessä luvussa tarkastellaan nuorten aikuisten näkemyksiä Suomen turvallisuustilanteesta, maanpuolustusvalmiuksista sekä näkemyksiä nykyisestä asevelvollisuusjärjestelmästä esimerkiksi tasa-arvon näkökulmasta.

Raportin toisessa luvussa vastaajat saivat ottaa kantaa siihen, mikä olisi heidän mielestään tarkoituksenmukaisin tapa järjestää asevelvollisuus Suomessa. Nykyisen mallin ohella arvioitavana oli kolme vaihtoehtoista tapaa järjestää asevelvollisuus.

Strukturoitujen kysymysten ohella nuorilta aikuisilta tiedusteltiin avoimella kysymyksellä perusteluja heidän kannattamalleen mallille. Lisäksi tutkimusta varten kerättiin laadullista aineistoa yksilö- ja ryhmähaastatteluissa. Nämä aineistot on analysoitu laadullisesti ja ne tuovat mielenkiintoista lisävalaistusta nuorten aikuisten ajatteluun.

Tutkimuksen toimeksiantaja on Puolustusvoimat. Työn on toteuttanut monitieteinen tutkimustalo E2 Tutkimus. Työstä ovat vastanneet E2 Tutkimuksen tutkimuspäällikkö VTT, dosentti Ville Pitkänen ja asiantuntija, YTM Tuija Väyrynen sekä toimitusjohtaja, YTT Karina Jutila.

Aineiston kuvaus

Kyselyyn vastasi yli kaksituhatta 18–30-vuotiasta Suomessa asuvaa nuorta aikuista (14.–26.11.2025, N=2030). Tekstin luettavuuden sujuvoittamiseksi raportissa käytetään synonyymeinä termejä *nuori* ja *nuori aikuinen*.

Aineisto on painotettu iän, sukupuolen ja asuinpaikan mukaan väestötilastoja vastaavaksi. Aineisto kerättiin Norstatin internetpaneelissa.

Kyselyaineisto on analysoitu määrällisin menetelmin. Lisäksi tutkimus piti sisällään useita avoimia kysymyksiä, joissa vastaajia pyydettiin perustelemaan vastauksiaan. Aineisto pitää sisällään tuhansia avovastauksia. Avovastausten analyysissa ja teemoittelussa on hyödynnetty tekoälyä.

Tuloksia tarkastellaan kokonaisjakaumina sekä ristitaulukoimalla. Perinteisten sosiodemografisten taustamuuttujien (esim. sukupuoli, ikä, asuinpaikka, , koulutus, toimeentulo) lisäksi raportissa on hyödynnetty monipuolisesti aiheen kannalta muita relevantteja taustatietoja, kuten yleistä luottamusta, arvo-orientaatiota ja asevelvollisuusstatusta. Käytetyt taustamuuttujat on kuvattu yksityiskohtaisesti liitteissä 1–4 .

Lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan kolmea asenneulottuvuutta: maanpuolustusvalmiutta, yleistä asepalveluskritiikkiä ja tasa-arvonäkemyksiä.

Ulottuvuudet muodostettiin faktorianalyysin avulla. Analyysi tuotti kolme selkeää ja sisäisesti yhtenäistä faktoria, joista jokaisesta rakennettiin keskiarvomuuttuja. Nämä muuttujat kokoavat yhteen useista väittämistä mitattua tietoa.

Ulottuvuuksien sisäistä luotettavuutta arvioitiin Cronbachin alfalla, joiden arvot osoittivat ulottuvuuksien olevan luotettavia jatkoanalyysiin. Keskiarvomuuttujat saivat arvoja välillä 1–5 (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en osaa sanoa, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä). Muuttujat skaalattiin asteikolle 0–100. Väittämät uudelleenkoodattiin saman asenteellisen orientaation mukaisesti, koska osa kysymyksistä latautui faktoreille negatiivisesti ja osa positiivisesti.

Kyselyaineistoa täydennettiin 18–30-vuotiaiden nuorten aikuisten laadullisilla haastatteluilla (N=7). Haastatteluiden tavoitteena oli syventää tarkastelua sekä selvittää, jäikö kyselyaineiston ulkopuolelle teemoja, jotka eivät nousseet esiin kyselyn avovastauksissa. Haastattelut toteutettiin Teams-alustalla joulukuussa 2025 sekä tammikuussa 2026.

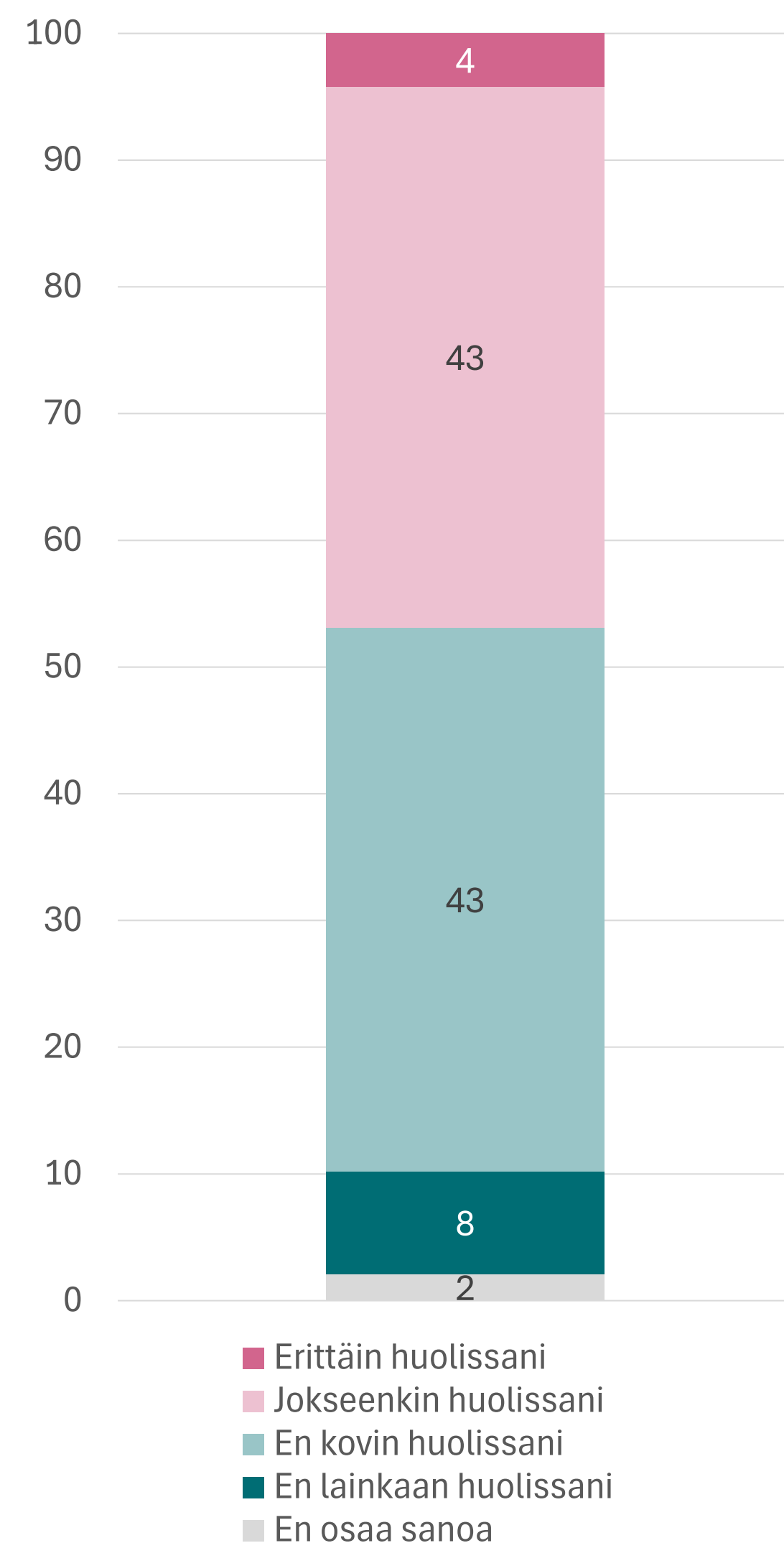
LUKU I. Nuorten maanpuolustukseen liittyvät asenteet

Näkemykset Suomen turvallisuustilanteesta

Huoli turvallisuustilanteesta jakaa nuoria

- Lähes puolet suomalaisnuorista (47 %) on jokseenkin tai erittäin huolissaan Suomen tämänhetkisestä turvallisuustilanteesta ja ulkopuolelta tulevasta uhasta.
- Keskimääräistä useammin *erittäin tai jokseenkin huolestuneita*:
 - naiset (55 %)
 - toimihenkilöt (61 %)
 - erittäin huonossa taloudellisessa tilanteessa olevat (58 %)
 - nuorissa, joiden luottamus muihin ihmisiin on erittäin heikkoa (59 %)
- Keskimääräistä harvemmin *erittäin tai jokseenkin huolestuneita*:
 - Suorittaa/suorittanut asevelvollisuuden (37 %)
 - Erittäin hyvässä taloudellisessa tilanteessa olevat (35 %)
- Lisäksi koulutustausta ja ikä vaikuttavat hieman: yliopistokoulutetut ovat huolissaan hieman keskimääräistä useammin ja 18–22-vuotiaat ovat huolissaan hieman keskimääräistä harvemmin.

Kuvio 1. Kuinka huolissasi olet maamme tämänhetkisestä turvallisuustilanteesta ja ulkopuolelta tulevasta uhasta?

Tulevaisuus ei näytä turvalliselta

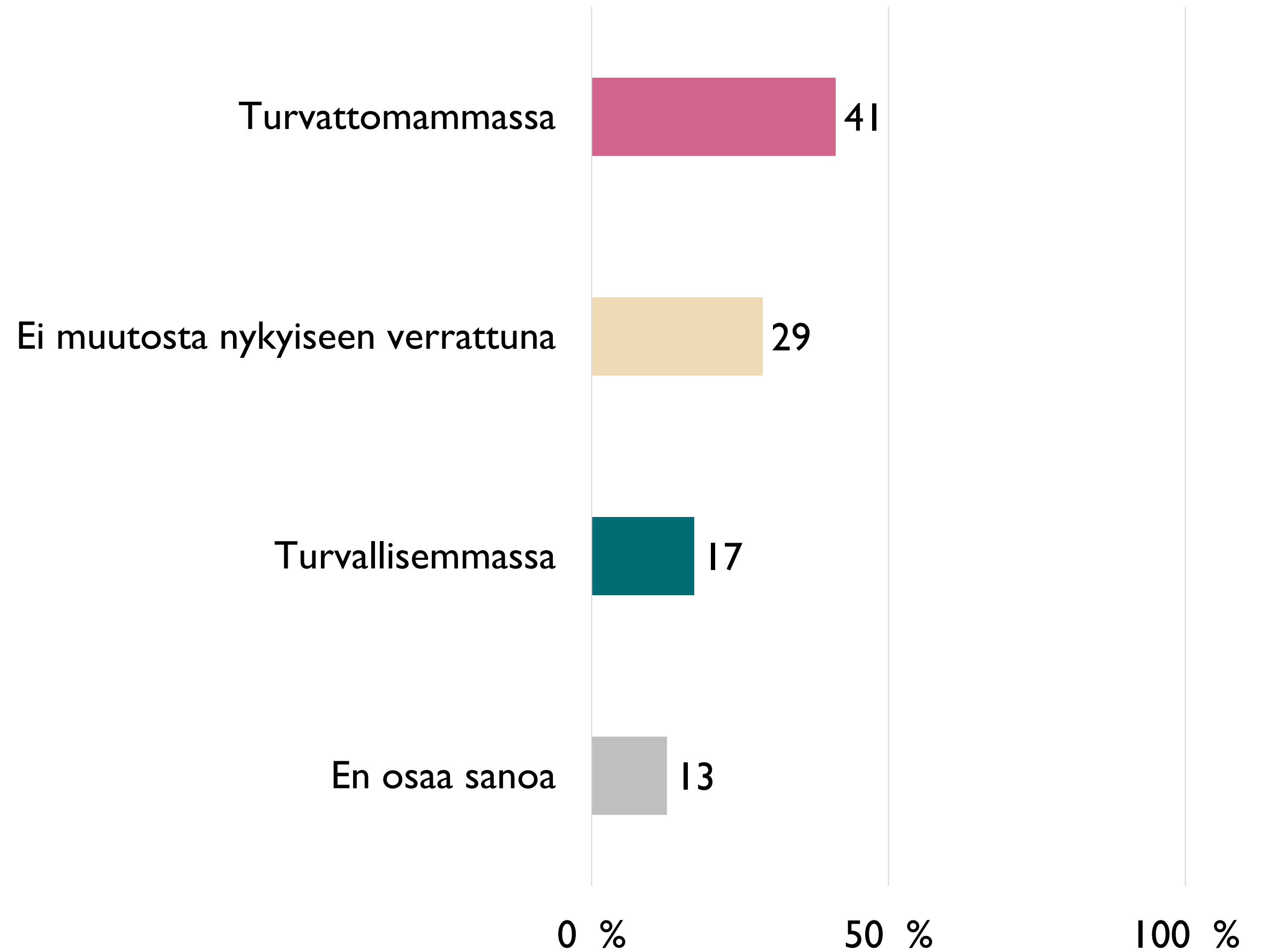
Turvattomammaksi tulevaisuuden näkevät erityisesti:

- naiset (49 %)
- erittäin huonossa (49 %) ja jokseenkin huonossa (50 %) taloustilanteessa olevat
- nuorissa, joiden luottamus muihin ihmisiin on erittäin heikkoa (56 %)

Turvallisempaan tulevaisuuteen uskovat erityisesti:

- miehet (25 %)
- erittäin hyvässä taloustilanteessa olevat (28 %)
- arvokonservatiivit (24 %)

Kuvio 2. Jos ajattelet tulevaa viittä vuotta, niin uskotko suomalaisten elävän silloin turvallisemmassa vai turvattomammassa maailmassa kuin nykyisin? (%)

Tiedonlähteet maanpuolustukseen liittyvissä asioissa

Sosiaalinen media ja kotimaiset tv-ohjelmat ovat nuorten yleisimmät tiedonlähteet maanpuolustusasioissa

- Miesten ja naisten erot ovat pääasiassa pieniä. Miehet käyttävät kuitenkin naisia useammin kansainvälisiä uutislähteitä (41 %, naiset 32 %) sekä podcasteja (15 %, naiset 6 %) tiedonhankinnan väylinä.
- Naiset (50 %) puolestaan käyvät miehiä (39 %) useammin keskusteluja läheisten kanssa.

Kuvio 3. Mistä hankit tietoa maanpuolustukseen liittyvistä asioista? (%)

Sosiaalinen media tiedonlähteenä on erityisesti nuorimpien suosiossa

Taulukko I. Mistä hankit tietoa maanpuolustukseen liittyvistä asioista? (Ikäryhmän ja koulutustaustan mukaan, %)

	18–22- vuotiaat	23–26- vuotiaat	27–30- vuotiaat	Peruskoulu	Lukio	Ammatilli- nen koulutus	AMK	Yliopisto	Kaikki
Sosiaalinen media	60	51	37	58	59	50	43	44	49
Kotimaiset tv-uutiset ja ajankohtaisohjelmat	45	49	52	38	47	41	53	58	48
Keskustelut läheisten kanssa (esim. ystävät, perheenjäsenet)	50	44	39	40	50	37	44	50	44
Kotimaiset verkkolehdet tai painetut lehdet	39	42	44	33	40	33	43	53	41
Kansainväliset uutislähteet (ulkomaiset lehdet, tv-kanavat, verkkomediat)	36	37	35	30	39	33	36	41	36
Radio	13	15	15	19	14	16	13	12	14
Podcastit	11	10	11	7	12	12	10	10	11
En mistään, koska en ole kiinnostunut maanpuolustusta koskevista asioista	6	9	11	6	5	9	12	6	8
En osaa sanoa	3	3	3	3	3	5	3	2	3

Luottamus Puolustusvoimiin ja oma puolustusvalmius

Nuorten luottamus Puolustusvoimien kykyyn puolustaa Suomea on vahvaa

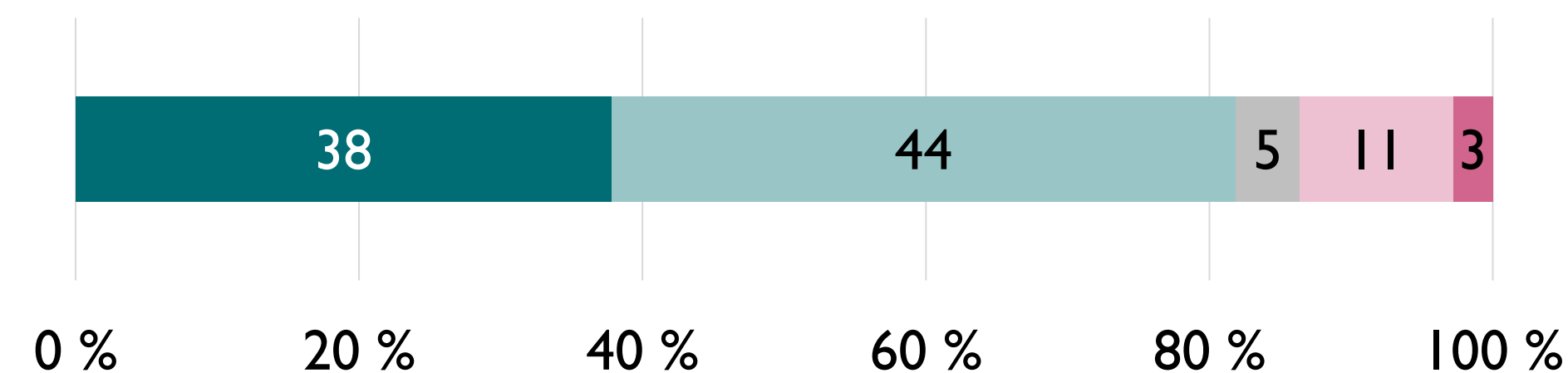
Keskimääräistä useammin *täysin samaa mieltä* väittämän kanssa ovat:

- miehet (45 %)
- ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseellisesti (49 %)
- suorittaa/suorittanut asepalveluksen (52 %)
- erittäin hyvässä taloustilanteessa olevat (57 %)
- arvokonservatiivit (45 %)
- oikeistolaiset (46 %)

Keskimääräistä harvemmin *täysin samaa mieltä* väittämän kanssa ovat:

- erittäin huonossa taloustilanteessa olevat (28 %)
- ne, jotka eivät ole valmiita puolustamaan Suomea (19 %)
- suorittaa/ suorittanut siviilipalveluksen (26 %)
- totaalikieltäytyjät (18 %)

Kuvio 4. Luotan Puolustusvoimien kykyyn puolustaa Suomea sotilaallisia uhkia vastaan. (%)

Neljä viidestä suomalaisnuoresta on valmis puolustamaan Suomea aseellista hyökkäystä vastaan

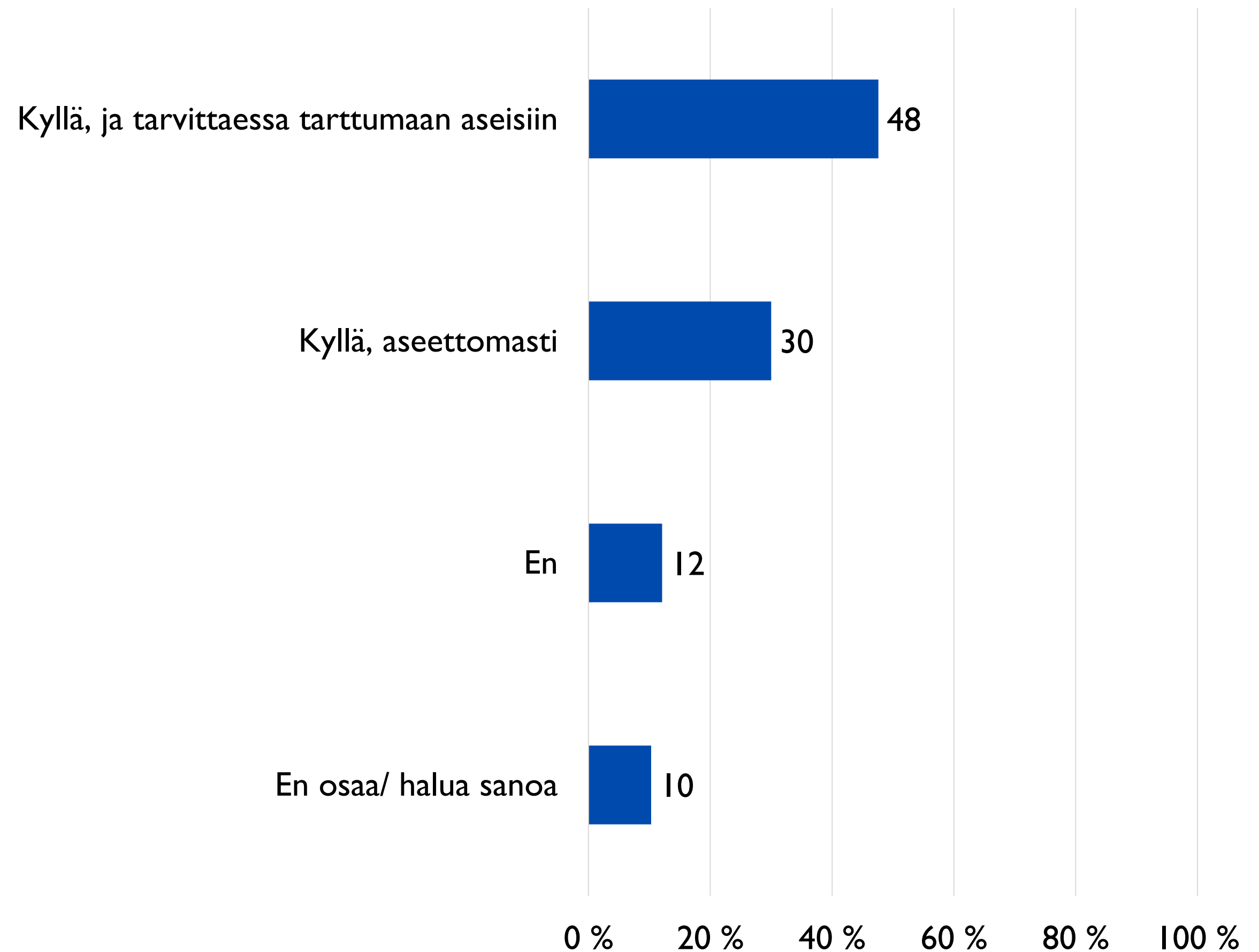
Asein Suomea ovat valmiita puolustamaan keskimääräistä useammin:

- miehet (71 %)
- suorittaa/ suorittanut asepalveluksen (87 %)
- erittäin hyvässä taloustilanteessa olevat (62 %)
- arvokonservatiivit (67 %)
- oikeistolaiset (67 %)

Keskimääräistä useammin haluttomia puolustamaan Suomea ovat:

- totaalikieltäytyjät (33 %)

Kuvio 5. Oletko valmis puolustamaan Suomea mahdollista aseellista hyökkäystä vastaan? (%)

Arvopohjainen sodan ja väkivallan vastustaminen on yleistä

Vastustaa keskimääräistä useammin sotaa ja väkivaltaa:

- naiset (83 %)
- arvoliberaalit (86 %)
- ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseettomasti (85 %)
- yliopistokoulutetut (83 %)

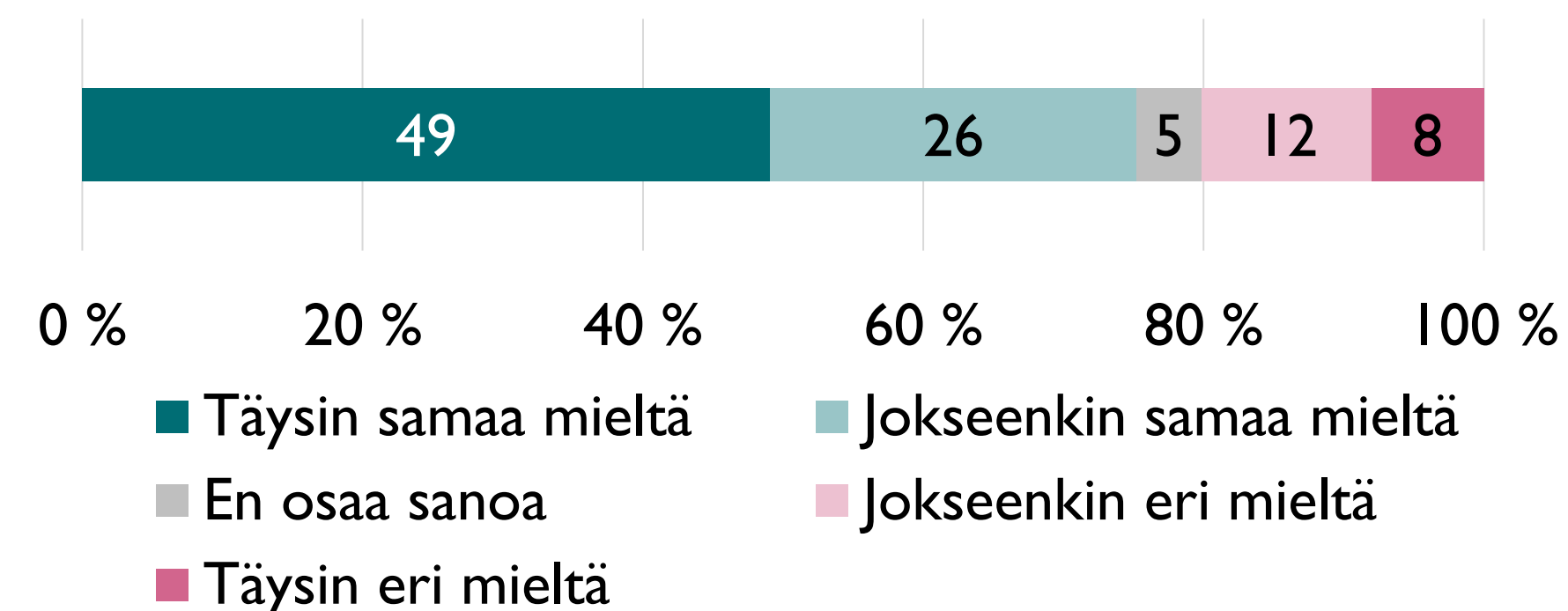
Vastustaa keskimääräistä harvemmin sotaa ja väkivaltaa:

- miehet (67 %)
- arvokonservatiivit (64 %)
- ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseellisesti (68 %)
- ne, joiden taloudellinen tilanne on erittäin hyvä (67 %)

HUOM!

Kuten edellä havaitaan, enemmistö myös niistä, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea asein (68 %), on oheisen väittämän kanssa samaa mieltä. Arvopohjainen sodan ja väkivallan vastustaminen ei siis poissulje sitä, että henkilö on kuitenkin tarvittaessa valmis puolustamaan Suomea myös aseellisesti.

Kuvio 6. Arvopohjani mukaisesti vastustan sotaa ja väkivaltaa. (%)

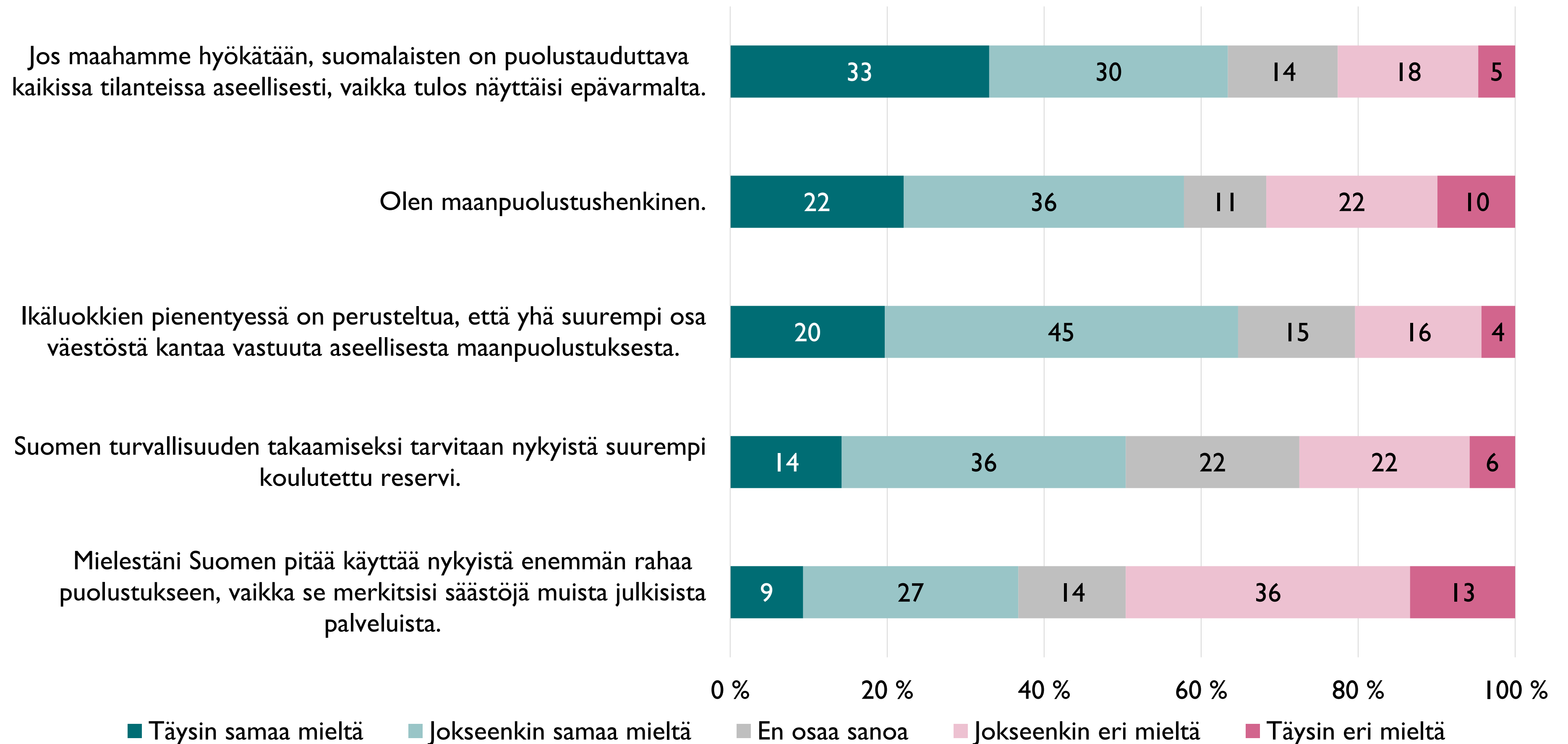

Puolustusvalmius-ulottuvuus

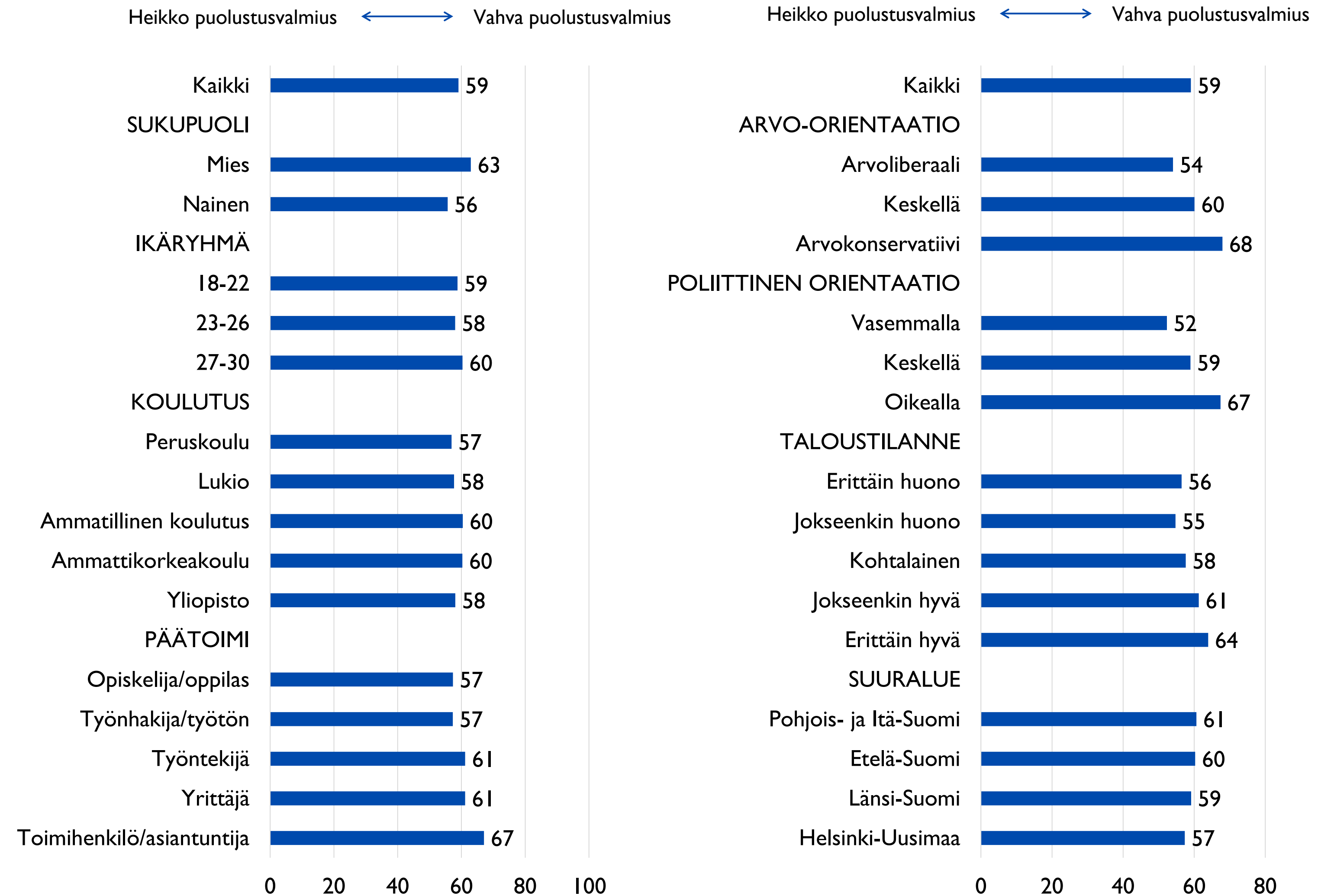
Ulottuvuus pitää sisällään väittämiä, jotka mittaavat nuorten aikuisten puolustusvalmiutta eri näkökulmista. Ulottuvuus muodostettiin faktorianalyysillä ja väittämien yhteensopivuus testattiin tilastollisesti.

Puolustusvalmiuden vahvistamiseen liittyvät väittämät

Kuvio 7. Maanpuolustuksen vahvistamiseen, resursseihin ja yhteiseen veloitteeseen liittyvät asenteet (kaikki, %)

Kuvio 8. Puolustusvalmius-ulottuvuus taustamuuttujittain (asteikko 0–100)

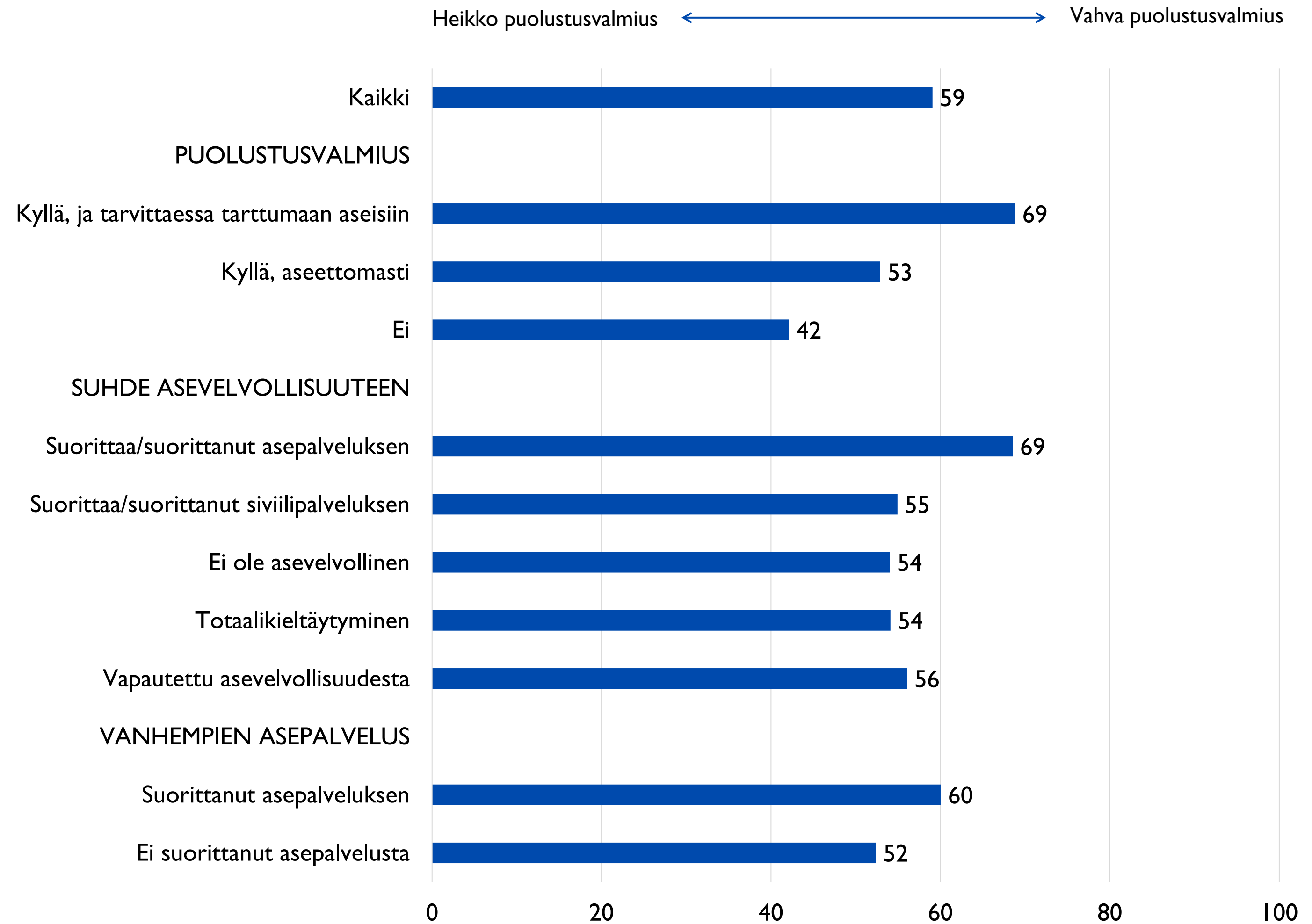

Puolustusvalmius korostuu miehillä

*Asteikko muodostettiin edeltävällä sivulla olevista väittämistä, jotka saivat arvoja välillä 1–5 (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en osaa sanoa, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä).

Asteikko 1–5 skaalattiin asteikolle 0–100 tulkinnan helpottamiseksi. Mitä korkeampi arvo, sitä useammin vastaajat suhtautuvat myönteisesti erilaisiin puolustusvalmiutta mittaaviin väittämiin.

Kuvio 9. Puolustusvalmius-ulottuvuus taustamuuttujittain (asteikko 0–100)

Puolustusvalmius korostuu armeijan käyneillä asepalveluksen suorittaneilla

Yli puolet suomalaisnuorista pitää itseään maanpuolustushenkisenä

Reilu puolet (58 %) nuorista on jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämästä ”Olen maanpuolustushenkinen”. Kolmannes on väittämästä eri mieltä.

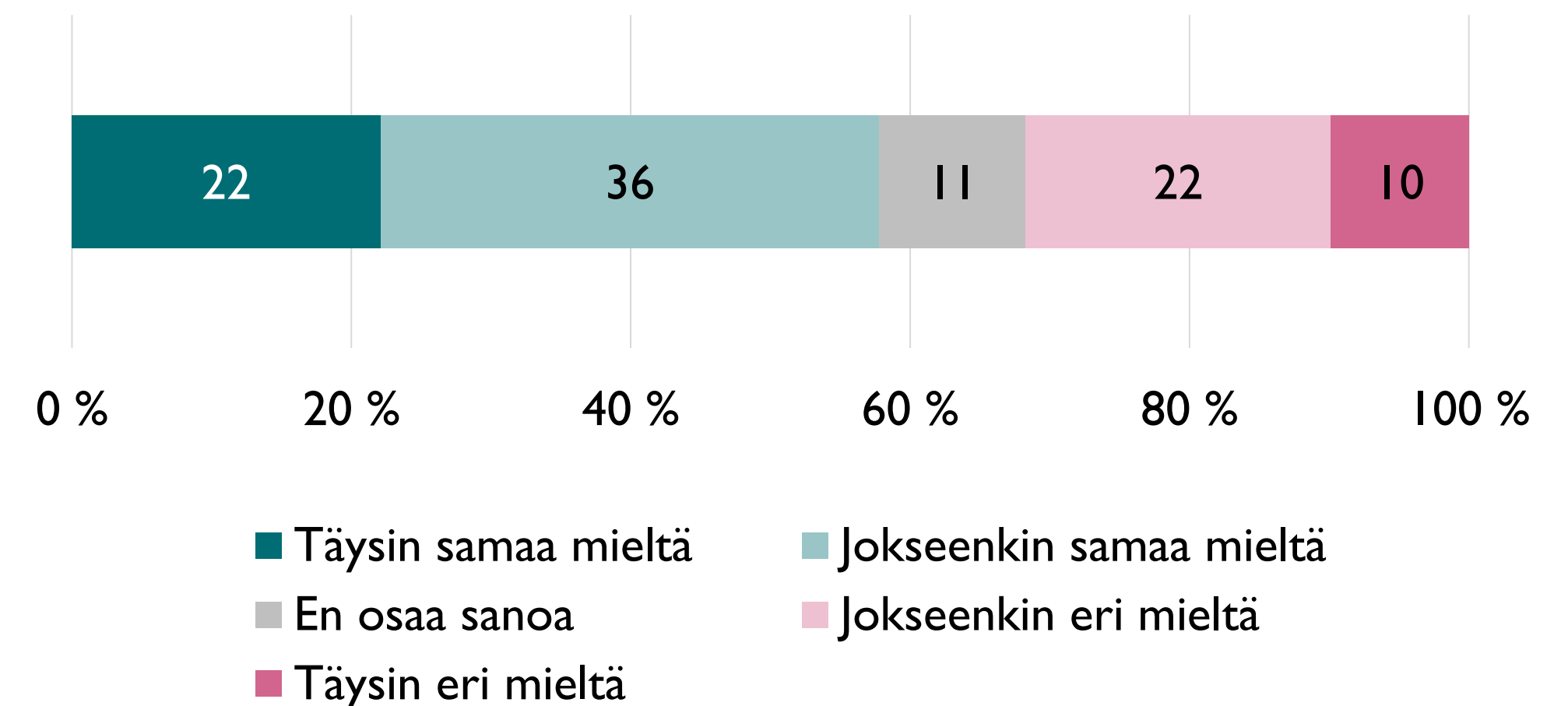
Keskimääräistä useammin maanpuolustushenkisiä ovat:

- miehet (67 %)
- ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseellisesti (81 %)
- suorittaa/suorittanut asepalveluksen (79 %)
- arvokonservatiivit (76 %)
- toimihenkilöt (66 %)
- erittäin hyvässä taloudellisessa tilanteessa olevat (71%)

Keskimääräistä harvemmin maanpuolustushenkisiä ovat:

- naiset (50 %)
- arvoliberaalit (47 %)
- jokseenkin (48 %) tai erittäin heikossa (53 %) taloustilanteessa olevat
- ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseettomasti (46 %)
- ne, jotka eivät ole valmiita puolustamaan Suomea (20 %)
- totaalikieltäytyjät (46 %)

Kuvio 10. Olen maanpuolustushenkinen. (%)

Puolustusmenojen kasvattaminen muiden julkisten palveluiden kustannuksella jakaa nuoria

Reilu kolmannes nuorista aikuisista (36 %) ajattelee, että Suomen pitää käyttää nykyistä enemmän rahaa puolustukseen, vaikka se merkitsisi säästöjä muista julkisista palveluista. Lähes puolet (49 %) ei ole valmis tähän.

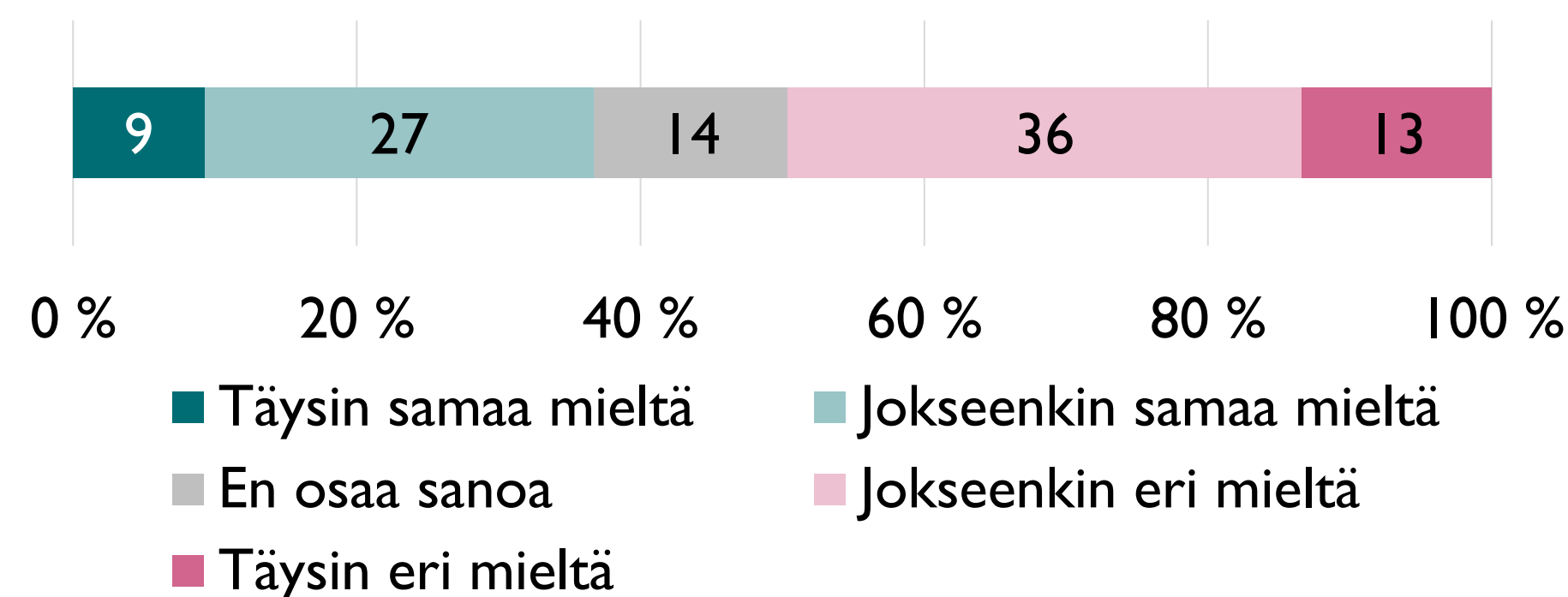
Keskimääräistä useammin puolustusmenoja ovat valmiita kasvattamaan:

- miehet (46 %)
- erittäin hyvässä taloustilanteessa olevat (49 %)
- arvokonservatiivit (55 %)
- ne, jotka olisivat valmiita puolustamaan Suomea aseellisesti (50 %)
- suorittaa/suorittanut asepalveluksen (51 %)

Keskimääräistä harvemmin puolustusmenoja ovat valmiita kasvattamaan:

- naiset (28 %)
- arvoliberaalit (28 %)
- ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseettomasti (25 %)
- ne, jotka eivät ole valmiita puolustamaan Suomea (27 %)
- Jokseenkin (27 %) tai erittäin heikossa (30 %) taloustilanteessa olevat

Kuvio 11. Mielestäni Suomen pitää käyttää nykyistä enemmän rahaa puolustukseen, vaikka se merkitsisi säästöjä muista julkisista palveluista. (%)

Enemmistä nuorista ajattelee, että yhä suuremman osan väestöstä pitäisi kantaa vastuuta maanpuolustuksesta

Keskimääräistä useammin *täysin tai jokseenkin samaa mieltä* väittämän kanssa ovat:

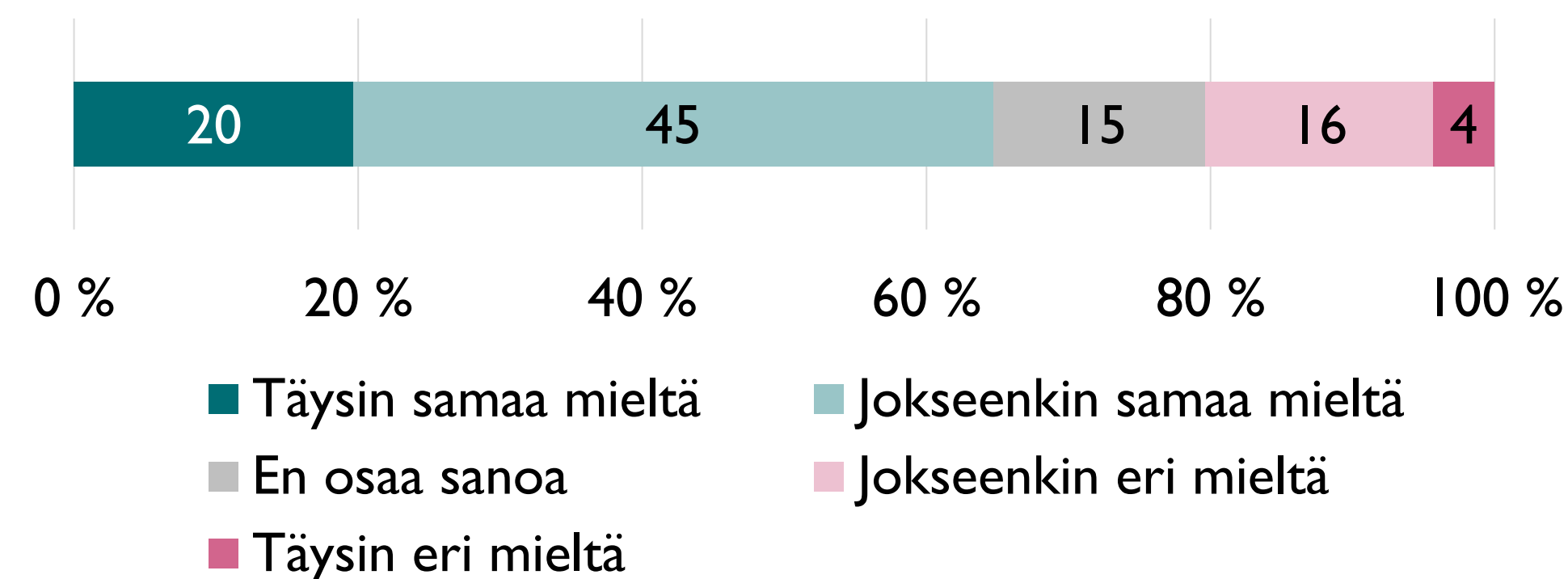
- ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseellisesti (79 %)
- suorittaa/suorittanut asepalveluksen (77 %)
- arvokonservatiivit (75 %)
- oikeistolaiset (73 %)
- toimihenkilöt (77 %)

Keskimääräistä harvemmin *täysin tai jokseenkin samaa mieltä* väittämän kanssa:

- totaalikieltäytyjät (47 %)
- ne, jotka eivät ole valmiita puolustamaan Suomea (37 %)

Lisäksi miehet (25 %) ovat väittämän kanssa *täysin samaa mieltä* naisia (14 %) useammin

Kuvio 12. Ikäluokkien pienenytessä on perusteltua, että yhä suurempi osa väestöstä kantaa vastuuta aseellisesta maanpuolustuksesta. (%)

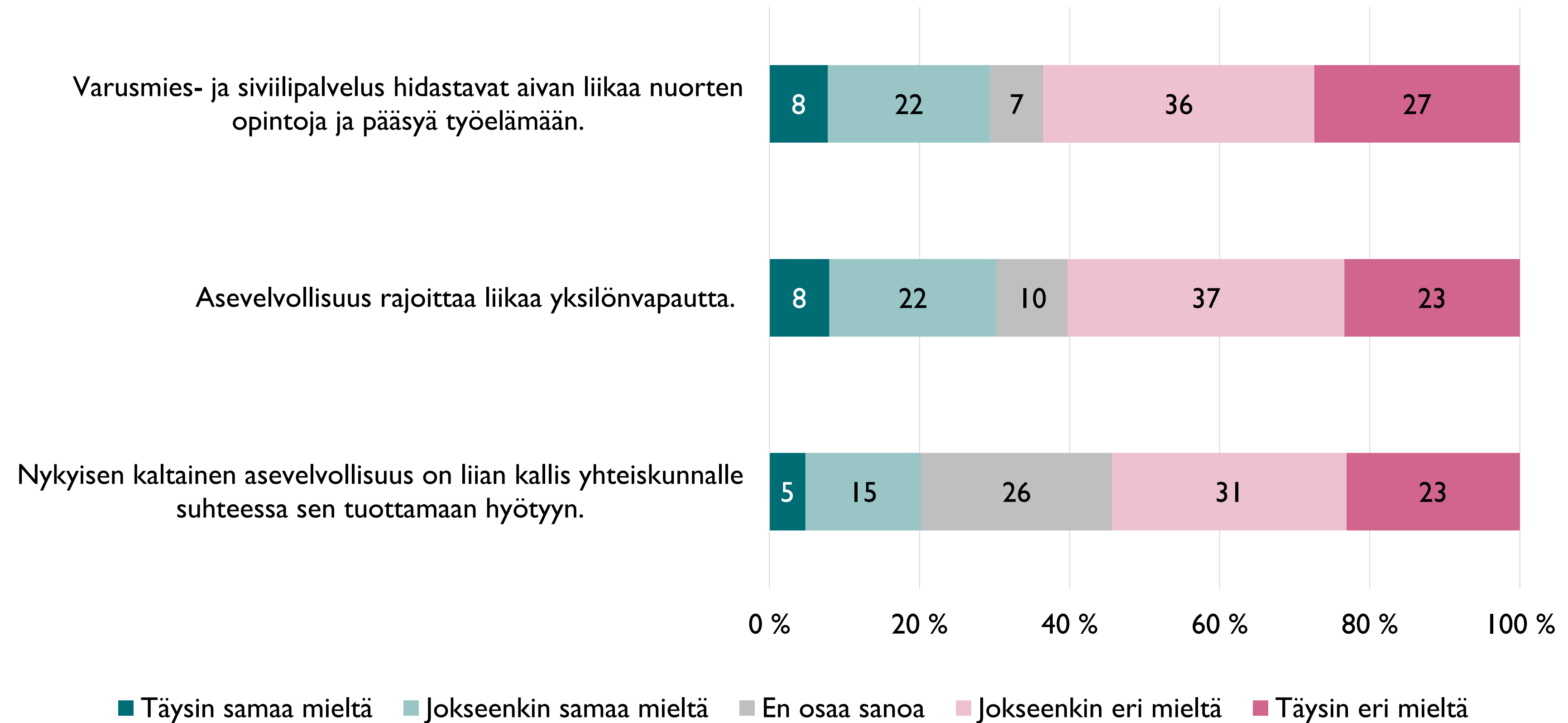

Asevelvollisuuskritiikki –ulottuvuus

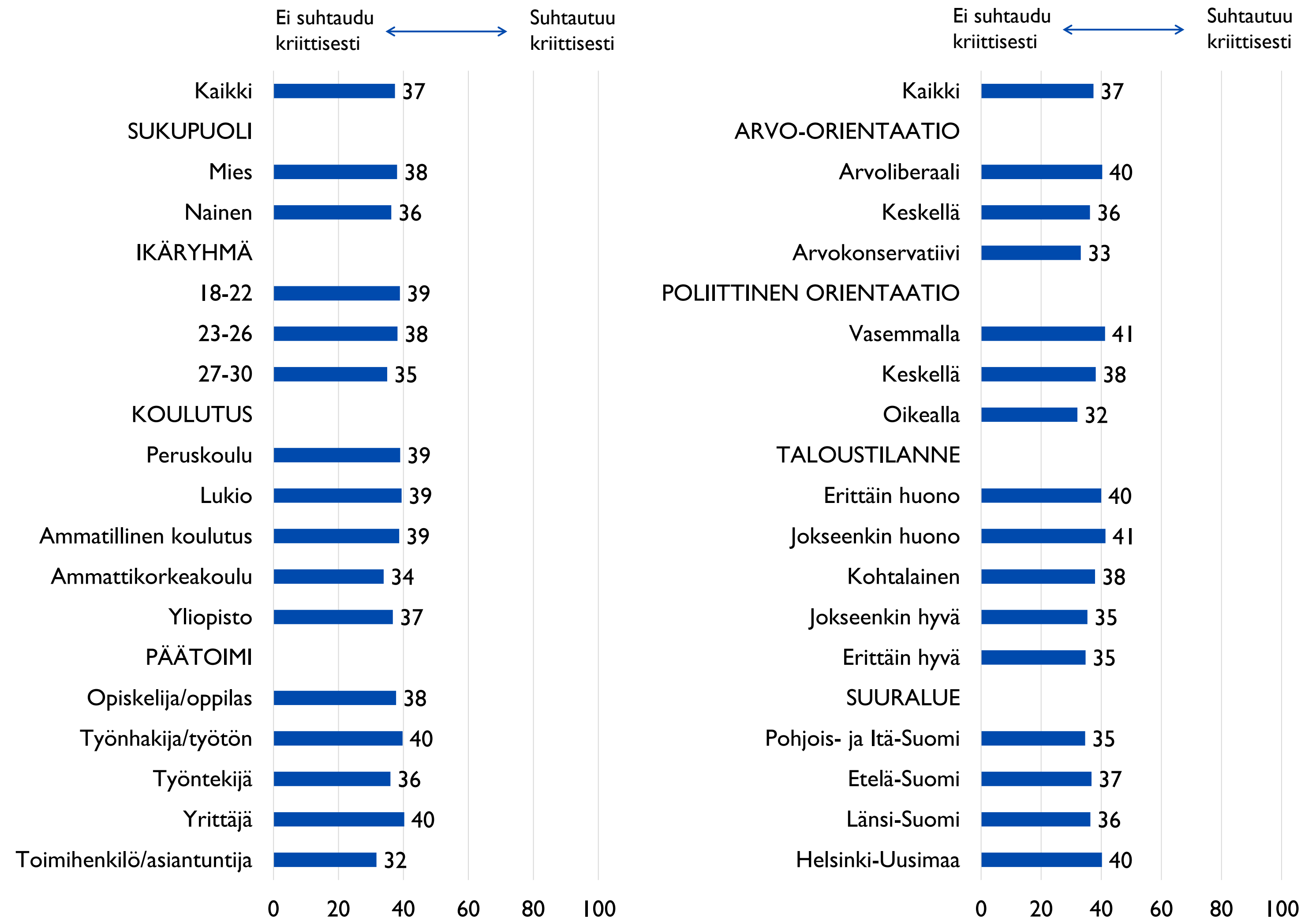
Ulottuvuus pitää sisällään väittämiä, jotka mittaavat nuorten aikuisten suhtautumista asevelvollisuuden kuormittavuuteen yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta. Ulottuvuus muodostettiin faktorianalyysillä ja väittämien yhteensopivuus testattiin tilastollisesti.

Asevelvollisuuskritiikki –ulottuvuuden väittämät

Kuvio 13. Väittämät asevelvollisuuden kuormittavuudesta yksilölle ja yhteiskunnalle (kaikki, %)

Kuvio 14. Asevelvollisuuskritiikki-ulottuvuus taustamuuttujittain (asteikko 0–100)

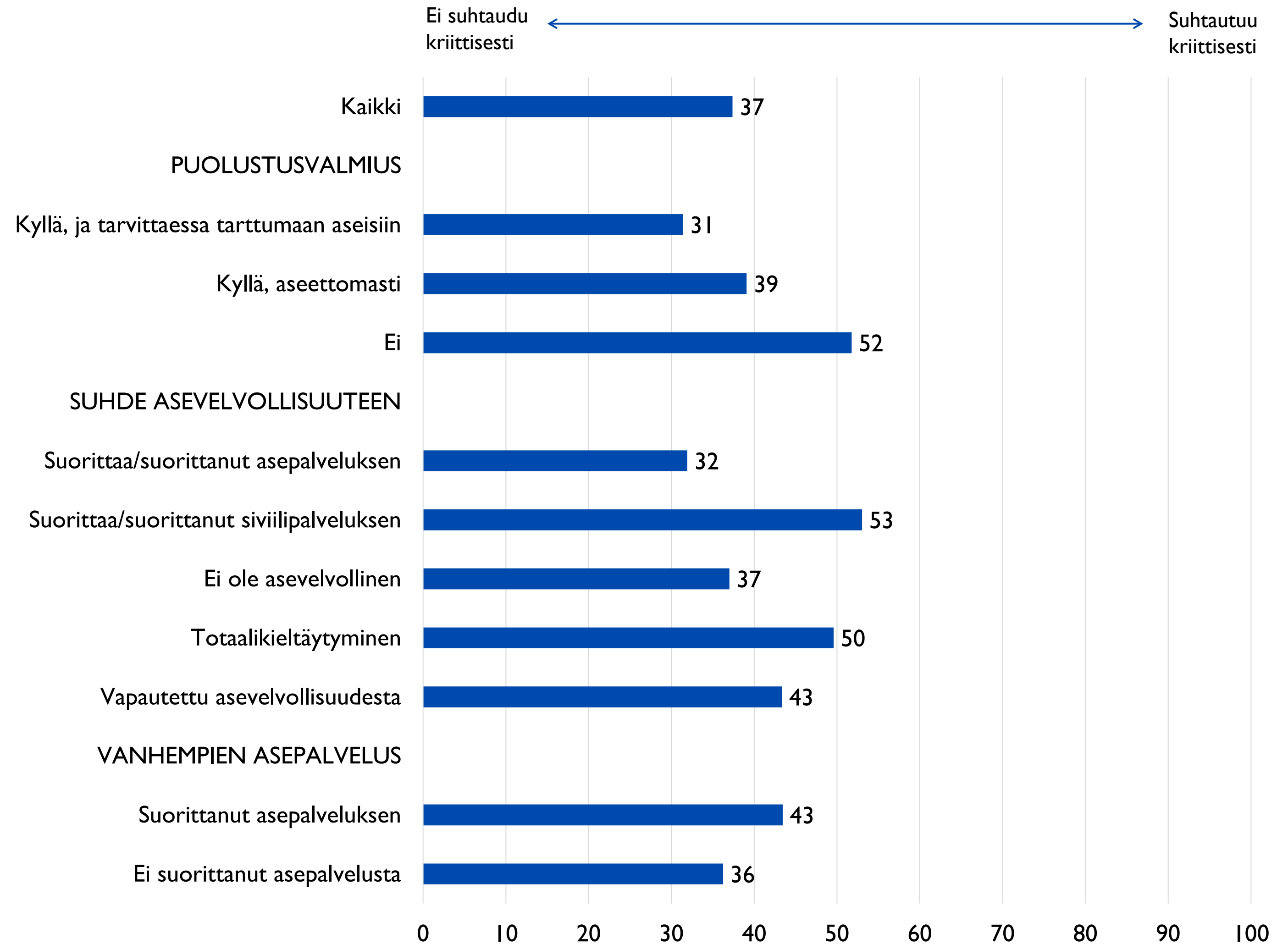
Arvoliberaalit ja vasemmistolaiset hieman muita kriittisempiä nykyistä asevelvollisuusmallia kohtaan

*Asteikko muodostettiin edeltävällä sivulla olevista väittämistä, jotka saivat arvoja välillä 1–5 (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en osaa sanoa, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä).

Asteikko 1–5 skaalattiin asteikolle 0–100 tulkinnan helpottamiseksi. Mitä korkeampi arvo, sitä useammin vastaajat suhtautuvat kriittisesti nykyiseen asevelvollisuusmalliin.

Siviilipalveluksen käyneet ja
totaalikieltäytyjä ovat
keskimääräisiä kriittisempiä
nykyistä asevelvollisuusmallia
kohtaan

Kuvio 15. Asevelvollisuuskritiikki-ulottuvuus taustamuuttujittain (asteikko 0–100)

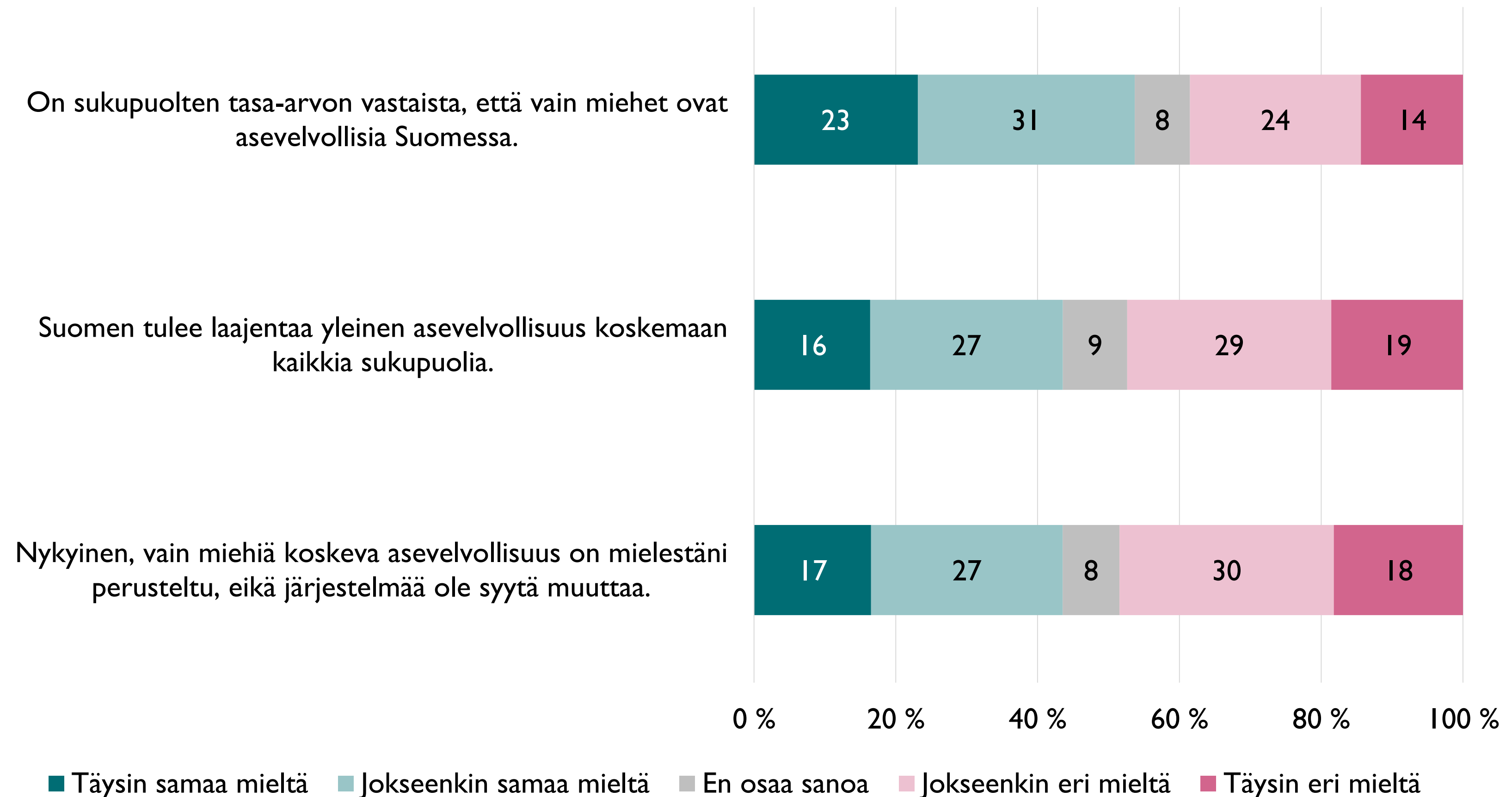

Tasa-arvo-ulottuvuus

Ulottuvuus pitää sisällään väittämiä, jotka mittaavat nuorten aikuisten suhtautumista asevelvollisuuteen tasa-arvon näkökulmasta. Ulottuvuus muodostettiin faktorianalyysillä ja väittämien yhteensopivuus testattiin tilastollisesti.

Tasa-arvo-ulottuvuuden väittämät

Kuvio 16. Asevelvollisuuden sukupuolten yhdenvertaisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen liittyvät väittämät (kaikki, %)

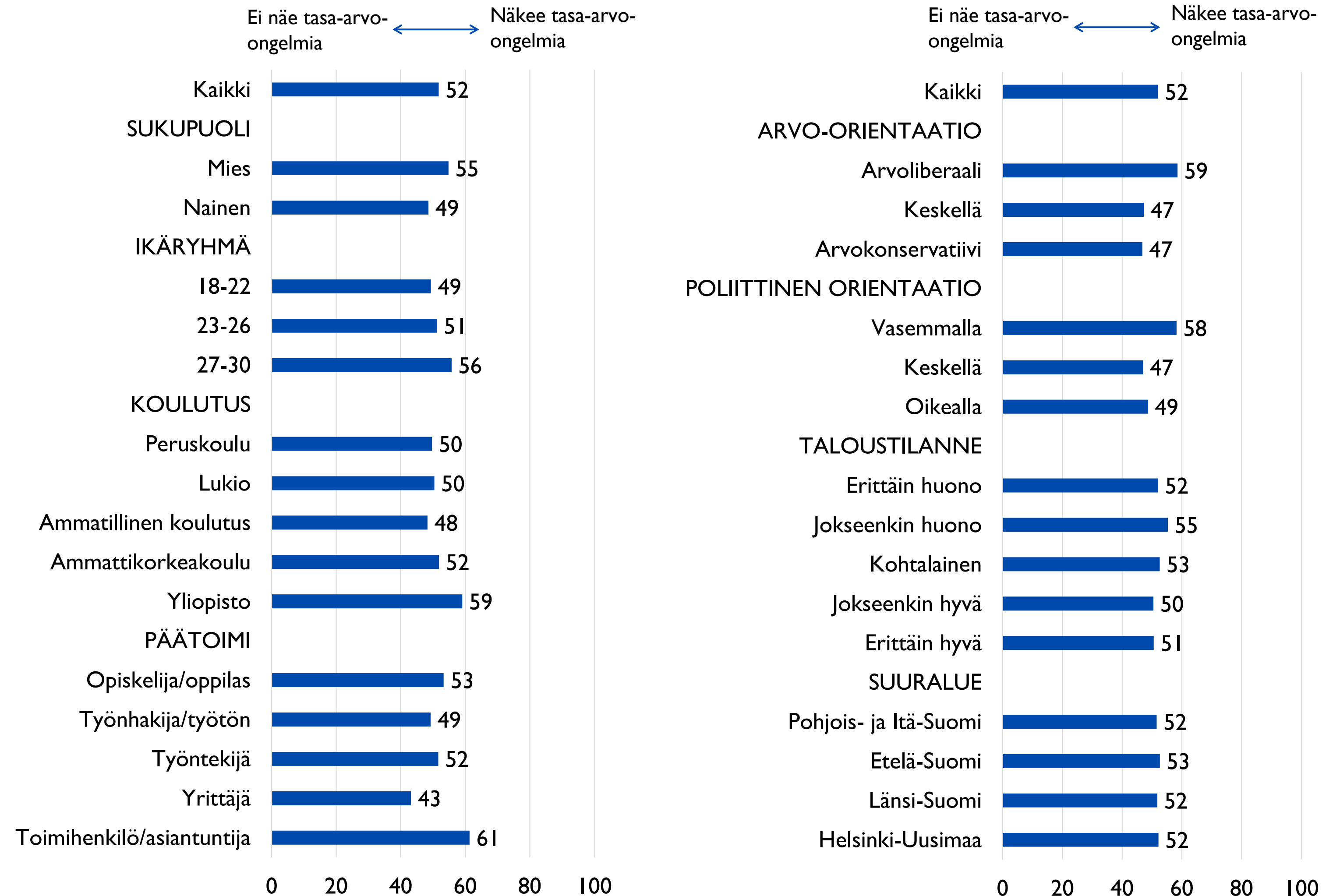
Arvoliberaalit ja vasemmistolaiset näkevät nykyisessä mallissa muita useammin tasa-arvo-ongelmia

*Asteikko muodostettiin edeltävällä sivulla olevista väittämistä, jotka saivat arvoja välillä 1–5 (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en osaa sanoa, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä).

Asteikko 1–5 skaalattiin asteikolle 0–100, tulkinnan helpottamiseksi. Mitä korkeampi arvo, sitä useammin vastaajat näkevät nykyisessä asevelvollisuusmalissa tasa-arvo-ongelmia.

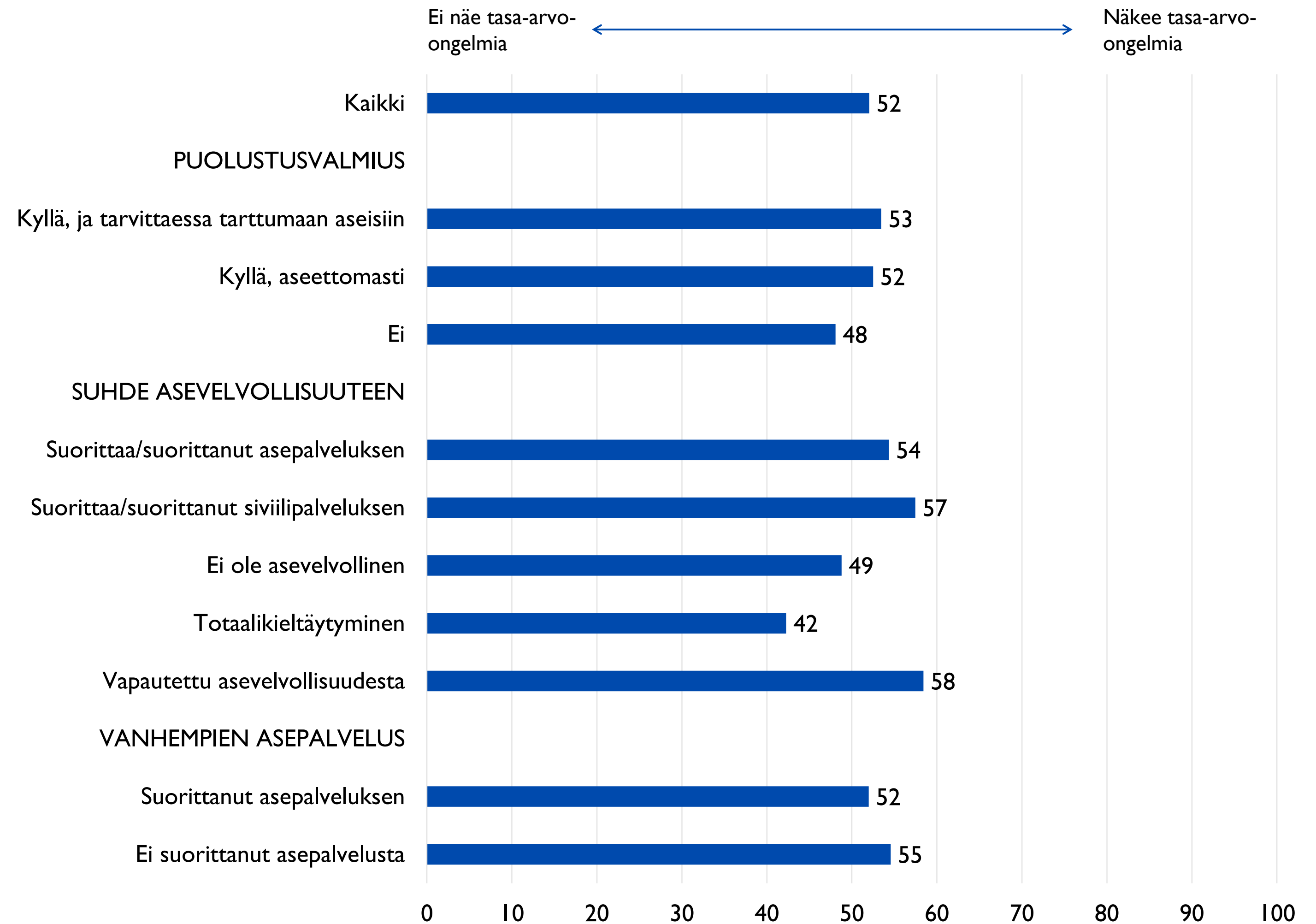
”Nykyinen, vain miehiä koskeva asevelvollisuus on mielestäni perusteltu, eikä järjestelmää ole syytä muuttaa” –väittämä on ”käännetty” uudelleenkoodaamalla, jotta kaikki väittämät mittaavat samansuuntaista asenteellista orientaatiota.

Kuvio 17. Tasa-arvo-ulottuvuus taustamuuttujittain (asteikko 0–100)

Asepalveluksen suorittaneet sekä asevelvollisuudesta vapautetut tunnistavat muita useammin tasa-arvo-ongelmia nykyisessä järjestelmässä

Kuvio 17. Tasa-arvo-ulottuvuus taustamuuttujittain (asteikko 0–100)

LUKU 2. Nuorten aikuisten näkemykset vaihtoehtoisista asevelvollisuusmalleista

Nykyinen malli: Miesten asevelvollisuus, jota täydennetään naisten vapaaehtoisella hakeutumisella ja jota sovelletaan velvoittavana 30 päivän palveluksen jälkeen.

Kokonaismaanpuolustus/ kaikkia koskeva kansalaispalvelus: Niin sanottu maanpuolustuksellinen palveluvelvoite koskisi kaikkia täysi-ikäisiä suomalaisia eli jokaisella olisi lain mukaan velvollisuus osallistua maanpuolustuksellisiin tehtäviin. Osalle tämä tarkoittaisi perinteistä asevelvollisuutta, osalle työskentelyä maanpuolustusta tukevissa siviilitehtävissä.

Valikoiva asevelvollisuus: Kutsunnat koskisivat jatkossa koko ikäluokkaa sukupuoleen katsomatta, mutta asepalvelukseen valittaisiin parhaiten soveltuvat ja motivoituneimmat henkilöt.

Täysin vapaaehtoinen asepalvelus: Asepalvelus olisi vapaaehtoinen kaikille suomalaisille, myös miehille.

Kuvio 18. Mikä seuraavista olisi mielestäsiärkevin tapa järjestää asevelvollisuus tulevaisuudessa? (%)

Nykyisen asevelvollisuusmallin kannatus

NYKYISEN ASEVELVOLLISUUSMALLIN KANNATUS TAUSTAMUUTTUIJITTAIN

Järkevin tapa järjestää asevelvollisuus on nykyinen malli:

39 %

Kokonaismaanpuolustus 28 %

Valikoiva asevelvollisuus 23 %

Täysin vapaaehtoinen maanpuolustus 10 %

Miesten asevelvollisuus, jota täydennetään naisten vapaaehtoisella hakeutumisella ja jota sovelletaan velvoittavana 30 päivän palveluksen jälkeen.

Kannatus

Nykyinen asevelvollisuusmalli

Nykyinen
malli

Keskimääräistä useammin kannattavat

Keskimääräistä harvemmin kannattavat

- Erittäin hyvässä taloudellisessa tilanteessa olevat (46 %)
- Oikeistolaiset (47 %)
- Arvokonservatiivit (49 %)

- Yliopistokoulutetut (30 %)
- Vähemmistöjen edustajat (28 %)
- Arvoliberaalit (27 %)
- Terveystieteistä syistä asevelvollisuudesta vapautetut (29 %)

Perusteluita sille, miksi kannattaa nykyistä mallia (Avoin kysymys, N=788)

Yleisluontoinen tuki nykyiselle järjestelmälle

Nykyinen järjestelmä toimii – Nykyinen malli on luotettava ja paras vaihtoehto järjestää Suomen uskottava maanpuolustus. Monelle kyse on myös tietynlaisen *status quon* säilyttämisestä: muut vaihtoehdot tuntuvat epävarmoilta tai riskialttiilta, vaikka niissä olisikin hyviä puolia.

Tuetaan ilman erityisiä perusteluita – Naisissa hieman miehiä enemmän niitä, jotka tukevat nykyjärjestelmää, mutta eivät osaa erityisesti perustella valintaansa. Osa liittyy tämän tiedonpuutteeseen.

Sukupuoleen ja sukupuolirooleihin liittyvät perustelut

Perinteiset sukupuoliroolit, biologia ja soveltuvuus – Osa nykyisen mallin kannattajista näkee, että miesten kuuluu puolustaa maata ja naisten huolehtia kodista ja lapsista. Erityisesti miehet painottavat edustamansa sukupuolen fyysistä suorituskykyä ja miesten velvollisuuksia.

Vaikutukset perheisiin – Nykyisen mallin kannattajien keskuudessa on myös huolta siitä, kuka hoitaa lapset, jos molemmat vanhemmat joutuisivat rintamalle (syntyvyyden lasku ja perheen perustamisen vaikeutuminen). Naiset painottavat tätä miehiä useammin.

Tasa-arvokysymykset (erityisesti naisten esiin nostama teema)

Osa ajattelee, että naisten synnytysvastuu tekee järjestelmästä tasa-arvoisen. Osa naisista on huolissaan palveluksen olosuhteista ja naisten turvallisuudesta.

Muut argumentit

Pakollisuus on välttämätöntä puolustuskyvyn kannalta

Resurssikysymys – pieni väkiluku ja rajalliset resurssit tekevät nykyisestä mallista realistisen ja kustannustehokkaan. Kannattajien mielestään ei ole tarkoituksenmukaista kouluttaa koko ikäluokkaa rintamalle.

Hyödyt yksilöille ja yhteiskunnalle – Asepalvelus parantaa kuntoa, opettaa kuria ja käytännön taitoja sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä. Hyödyt esitettiin usein perusteluina sille, miksi vapaaehtoisuus ei ole yhtä houkutteleva vaihtoehto. Erityisesti miehet korostavat henkilökohtaista kasvua.

Sitaatteja kyselyn haastatteluista ja avovastauksista (vastaajina ne, jotka pitivät nykyistä asevelvollisuusmallia järkevimpänä)

Miksi muuttaa toimivaa mallia? Älä korjaa sitä mikä ei ole rikki.

Suomella on laaja maantieteellinen alue ja pitkä itäraja, mikä tekee suuresta koulutetusta reservistä keskeisen turvallisuustekijän. Miesten yleinen asevelvollisuus varmistaa, että reservi pysyy riittävän laajana ja valmiina.

Mies on vahvempi fyysisesti ja jo tästä syystä pätevämpi rintamalle. Naisen vahvuus on hoivassa ja kasvatuksessa.

Jos mä nyt voisin päättää uudestaan niin haluaisin käydä sen [armeijan]. Mutta kun sitä ei kyllä niin hirveästi naisille ole – – ainakaan mulle sitä ei niin paljon markkinoitu tai en ollut niin tietoinen siitä niin.

Kuulostaa vähän vanhanaikaiselta, mutta keskiverto mies on todennäköisemmin valmiimpi lähtemään sotaan kuin nainen, jonka takia on järkevämpää valmistaa jokainen mies ja vain vapaaehtoiset naiset sotatilanteeseen.

Kokonaismaanpuolustusmallin kannatus

KOKONAISMAANPUOLUSTUMALLIN KANNATUS TAUSTAMUUTTUIJITTAIN

Järkevin tapa järjestää asevelvollisuus on kokonaismaanpuolustusmalli:

28 %

Nykyinen malli 39 %
Valikoiva asevelvollisuus 23 %
Täysin vapaaehtoinen maanpuolustus 10 %

Niin sanottu maanpuolustuksellinen palveluvelvoite koskisi kaikkia täysi-ikäisiä suomalaisia eli jokaisella olisi lain mukaan velvollisuus osallistua maanpuolustuksellisiin tehtäviin. Osalle tämä tarkoittaisi perinteistä asevelvollisuutta, osalle työskentelyä maanpuolustusta tukevissa siviilitehtävissä.

Kannatus

Kokonaismaanpuolustus

Kokonais-
maanpuolustus

Keskimääräistä useammin kannattavat

Keskimääräistä harvemmin kannattavat

- 27–30-vuotiaat (36 %)
- Toimihenkilöt, asiantuntijat (43 %)
- Ruotsinkieliset (36 %)
- Yliopistokoulutetut (35 %)

- Siviilipalveluksen suorittaneet (18 %)
- Ne, jotka eivät ole valmiita puolustamaan Suomea mahdollista aseellista hyökkäystä vastaan (11 %)

Perusteluita sille, miksi kannattaa kokonaismaanpuolustusta (Avoin kysymys, N=567)

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Velvoittamalla kaikki jonkinlaiseen palvelukseen sukupuolesta riippumatta poistetaan nykyisen mallin epätasa-arvoisuus, joka esimerkiksi hidastaa miesten työelämään pääsyä. Mallin nähtäisiin madaltavan naisten kynnystä osallistua. Naisten kohdalla tuodaan esiin tilanteita, joissa velvoittavuudesta voitaisiin poiketa (esim. raskaus, pienet lapset).

Yhteinen vastuu

Koko ikäluokan tai väestön mukaan ottaminen ja yhteinen vastuu maanpuolustuksesta nähdään oikeudenmukaisena. Maanpuolustuksen nähdään kuuluvan kaikille.

Puolustuskyvyn vahvistaminen

Laajempi reservi vahvistaisi Suomen puolustuskykyä ja kykyä varautua kriisitilanteisiin. Osa mallin kannattajista näkee, että laajentamalla velvoitetta koskemaan suurempaa osaa väestöstä, pelote esimerkiksi kasvaisi. Lottien merkitykseen historiassa viitataan esimerkinomaisesti. Osan mielestä on resurssien tuhlaamista, jos naisten potentiaalia maanpuolustuksellisissa tehtävissä ei hyödynnetä.

Monipuolisuus ja joustavuus

Mallissa nähdään hyvänä aseellisten ja siviilitehtävien valinnanmahdollisuus, mikä mahdollistaisi yksilöllisten kykyjen, kiinnostuksen ja osaamisen hyödyntämisen.

Muut argumentit

Koulutus ja käytännön taidot – Palveluksen nähdään opettavan kriisinkestävyyttä ja hyödyllisiä arjen taitoja myös rauhan aikana. Osa nostaa esille, että naisten ymmärrystä ja tietotaitoa maanpuolustuksesta on lisättävä.

Yhteisöllisyys ja kansallinen solidaarisuus – Mallin nähdään vahvistavan yhteenkuuluvuutta ja isänmaallisuutta.

Demografiset ja huoltovalmiusnäkökulmat – Ikäluokkien pientyminen ja maan pieni koko lisäävät tarvetta turvata maanpuolustusta ja huoltovarmuutta kasvattamalla tehtäviin koulutettavien määrää.

Varmistetaan massalla myös että kukaan ei koskaan tänne koe tarvetta hyökätä.

Tämä lisäisi kansallista kyvykkyyttä toimia, mutta **myös yksilöiden resilienssiä, sillä tieto auttaa toimimaan kriisitilanteessa.**

Asevelvollisuuden järjestäminen tarvitsee lisää tasa-arvoisuutta. Tällä tavalla voisi lisätä tasa-arvoa, pitää huolen maanpuolustuksen riittävydestä sekä **ehkäistä syrjäytymistä.**

Asevelvollisuuden ei tarvitse tarkoittaa samaa asiaa jokaisen yksilön kohdalla, vaan velvollisuuden sisältö vaihtelisi yksilöstä riippuen. Näin saadaan mahdollisimman kattava osaaminen ja kyky puolustukseen eri osa-alueilla. Täysi vapaaehtoisuus voisi olla liian suuri riski.

Erottelisi sukupuolen eroja opiskelujen aloituksessa ja **antaisi kaikille saman lähdön työelämään**

Valikoivan asevelvollisuusmallin kannatus

VALIKOIVAN ASEVELVOLLISUUDEN KANNATUS TAUSTAMUUTTUIJITTAIN

Järkevin tapa järjestää asevelvollisuus on valikoiva asevelvollisuus:

23 %

Nykyinen malli 39 %
Kokonaismaanpuolustus 28 %
Täysin vapaaehtoinen maanpuolustus 10 %

Kutsunnat koskisivat jatkossa koko ikäluokkaa sukupuoleen katsomatta, mutta asepalvelukseen valittaisiin parhaiten soveltuvat ja motivoituneimmat henkilöt.

Kannatus

Valikoiva malli

Valikoiva
malli

Keskimääräistä useammin kannattavat

Keskimääräistä harvemmin kannattavat

- Vasemmistolaiset (31 %)

- suorittaa/suorittanut asepalveluksen (16 %)
- Arvokonservatiivit (16 %)
- Oikeistolaiset (15 %)

Perusteluita sille, miksi kannattaa valikoivaa asevelvollisuusmallia (Avoin kysymys, N=465)

Motivaatio ja tahtotila

Vastaajat korostavat, että armeijassa pärjäävät ne, joilla on aito halu ja motivaatio suorittaa asepalvelus. Motivaatio nähdään suorituskykyä ja laatua parantavana tekijänä: “Jos henkilöllä ei ole motivaatiota, onko hän valmis tositilanteessa?”.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus

Nykyinen malli koetaan epätasa-arvoiseksi. Malli nähdään kompromissina vapaaehtoisuuden ja pakon välillä: vaihtoehtona, joka on oikeudenmukainen, kunnioittaa sukupuolten tasa-arvoa ja tunnistaa myös naisten kyvykkyydet. Pakottamista pidetään epäoikeudenmukaisena ja epäeettisenä. Erityisesti naiset painottavat tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta.

Soveltuvuus ja kyvykkyys

Kannattajat pitävät hyvänä sitä, että valitaan fyysisesti ja henkisesti sopivat henkilöt. Perusteluissa mainitaan terveydelliset ja psyykkiset kriteerit sekä testaus: “[Malli] karsii parhaiten soveltumattomat pois”. Näin koulutus kohdistuu niihin, joilla on parhaat edellytykset toimia.

Puolustuskyky ja turvallisuus

Osa kannattajista ajattelee myös, että oikeiden ihmisten valinta nostaa Puolustusvoimien kyvykkyyttä ja vähentää riskejä. Epäpätevät ja huonosti motivoituneet ovat riski kriisitilanteessa.

Muut argumentit

Tehokkuus ja resurssien käyttö – Malli säästäisi kannattajien mielestä resursseja: koulutus on tehokkaampaa ja hyödyntää paremmin palveluksessa olevien osaamista ja vahvuuksia. Erityisesti miehet korostavat resurssien tehokkaampaa käyttöä.

Käytännölliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset – Valikoiva malli vähentäisi osan mielestä opintojen ja työuran viivästymistä. Se mahdollistaisi monipuolisemman osaamisen hyödyntämisen. Toisaalta osa mieltii, että paremmat kannustimet voisivat olla tarpeellisia, jotta vapaaehtoisten ja valittujen määrä riittäisivät puolustuskyvyn ylläpitoon.

Motivoituneiden yksilöiden valinta olisi varmasti hyvä, mutta alokkaiden määrä voisi tippua paljon.

Asepalvelus ei tarvitse koko ikäluokkaa mutta motivoituneimmat ja parhaimmat kyllä.

Monet naiset ovat paljon sopivampia varusmiespalvelukseen kuin miehet. Nyt intissä on liikaa miehiä, joita ei ollenkaan kiinnosta olla siellä.

Valtion kassa ei pysty tukemaan koko ikäluokan värväämistä. Samaan aikaan nykyinen järjestelmä on sekä epätasa-arvoinen. Suomi tarvitsee asepalveluksen koska mitenkään muuten ei ole tehokasta tuottaa sitä massaa, jota tämän maan puolustaminen tällä populaatiolla vaatii. Tämä siis jättää valikoivan asevelvollisuuden ainoaksi loogiseksi vaihtoehdoksi.

Koska se ei syrjisi ketään, ja se olisi tehokkaampaa.

Täysin vapaaehtoisen asevelvollisuusmallin kannatus

TÄYSIN VAPAAEHTOISEN MALLIN KANNATUS TAUSTAMUUTTUJITTAIN

Järkevin tapa järjestää asevelvollisuus on täysin vapaaehtoinen asevelvollisuus

10 %

Nykyinen malli 39 %
Kokonaismaanpuolustus 28 %
Valikoiva asevelvollisuus 23 %

Asepalvelus olisi vapaaehtoinen kaikille suomalaisille, myös miehille.

Kannatus

Vapaaehtoinen malli

Täysin
vapaaehtoinen
malli

Keskimääräistä useammin kannattavat

Keskimääräistä harvemmin kannattavat

- Siviilipalveluksen suorittaneet/suorittavat (22 %)
- Totaalikieltäytyjät (22 %)
- Ne, jotka eivät ole valmiita puolustamaan Suomea (28 %)

- Ei muista erottuvia ryhmiä

Perusteluita sille, miksi kannattaa täysin vapaaehtoista mallia (Avoin kysymys, N=210)

Valinnanvapaus, itsemääräämisoikeus ja eettiset syyt

Jokaisella nähdään olevan oikeus päättää omasta elämästään ja valita, osallistuuko palvelukseen vai ei. Vapaaehtoista mallia pidetään ihmisoikeuksia kunnioittavana, sillä ketään ei pakoteta osallistumaan. Osa kuvaa myös, että jokaisella tulee olla oikeus kieltäytyä sodasta, aseista ja väkivallasta. Pakottaminen koetaan sekä yksilön oikeuksien että yhteiskunnan kannalta ongelmallisena.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Nykyjärjestelmä koetaan epäreiluksi erityisesti sukupuolten välillä, ja vapaaehtoisuus poistaisi eriarvoisuudet sekä antaisi kaikille yhtäläisen mahdollisuuden osallistua. Vastaajat korostavat, että vapaaehtoisuuteen perustuva malli edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Erityisesti naiset korostavat tasa-arvonäkökulmaa.

Motivaatio

Monet vastaajat uskovat, että vapaaehtoiset ovat aidosti halukkaita, motivoituneita ja sitoutuneita, jolloin reservin laatu ja turvallisuus paranevat (laadun ja tehokkuuden kasvu). Heikko motivaatio ja pakottaminen koetaan turvallisuusriskinä armeijaympäristössä.

Muut argumentit

Käytännön hyödyt – Vapaaehtoisuus nähdään käytännöllisenä ratkaisuna nykyaikaisessa yhteiskunnassa: se edistää opintojen valmiiksi saamista, työelämään siirtymistä ja perheen perustamista, kun pakollinen tauko koko ikäluokalta jäisi pois.

Kansainväliset mallit – Viittauksia esitetään kansainvälisiin malleihin, kuten NATO-maiden ja USA:n järjestelmiin, joissa pienempi, asiantuntijoista koostuva joukko on riittävä.

Soveltuvuus ja pätevyys – Täysin vapaaehtoinen malli nähdään keinona kerätä palvelukseen päteviä ja sopivia ihmisiä.

NATO-maa ei tarvitse niin suurta armeijaa kuin Suomella nykyisin on, joten vapaaehtoisista kerättävä armeija olisi riittävä.

Nykyinen malli on epäreilu miehille. Lisäksi ketään ei voi pakottaa vankilan uhalla tekemään asioita vaan sen takia, että on mies.

Olisin itse mieluummin rintamalla jonkun, joka on vapaaehtoisesti käynyt palveluksen ja osaa asiansa. Reserviläisten määrä laskisi varmasti huomattavasti, mutta laatu paranisi senkin edestä.

Armeijassa on paljon miehiä, jotka ovat täysin epäpäteviä maanpuolustukseen. Se eriarvoistaa miehiä. Lisäksi samalla olisi paljon täysin päteviä naisia, joita velvollisuus ei koske. Se on epätasa-arvoa ja asettaa miehen ja naisen eri asemaan - turhaan.

Koska intissä on paljon ihmisiä, joita ei pätkäkään kiinnostaisi olla siellä

Liitteet

Liite I.

AINEISTO: Kysely, edustava otos mannersuomalaisista 18-30-vuotiaista nuorista aikuisista (N=2030)

SUKUPUOLI	(%)	(N)	KOULUTUSTAUSTA	(%)	(N)	POLIITTINEN ORIENTAATIO	(%)	(N)
Mies	50	1019	Peruskoulu	7	147	(Vasemmisto-oikeisto)		
Nainen	48	982	Lukio	19	386	Eniten vasemmalla (0–2)	19	384
Muu/ en halua sanoa	2	29	Ammattikoulu	29	593	Vasemmalla (3–4)	21	428
			Ammattikorkeakoulu	21	435	Keskellä (5)	27	550
			Yliopisto	23	469	Oikealla (6–7)	19	390
						Eniten oikealla (8–10)	14	278
IKÄ	(%)	(N)	SUBJEKTIIVINEN TALOUSTILANNE	(%)	(N)	ARVO-ORIENTAATIO		
18–22-vuotiaat	37	747	Erittäin huono	7	140	(Liberaali-konservatiivi)		
23–26-vuotiaat	30	607	Jokseenkin huono	15	305	Eniten arvoliberaali (0–2)	23	458
27–30-vuotiaat	33	677	Kohtalainen	34	691	Arvoliberaali (3–4)	21	422
			Jokseenkin hyvä	31	637	Keskellä (5)	36	735
			Erittäin hyvä	13	258	Arvokonservatiivi (6–7)	14	292
						Eniten arvokonservatiivi (8–10)	6	123
PÄÄTOIMI	(%)	(N)	SUURALUE	(%)	(N)	YLEINEN LUOTTAMUS	(%)	(N)
Opiskelija	44	888	Pohjois- ja Itä-Suomi	21	433	Erittäin heikko luottamus	8	151
Työtön, työnhakija	13	264	Etelä-Suomi	19	391	Jokseenkin heikko luottamus	16	334
Työntekijä	30	612	Länsi-Suomi	26	518	Kohtalainen luottamus	16	342
Yrittäjä	3	58	Helsinki-Uusimaa	34	686	Jokseenkin vahva luottamus	39	789
Toimihenkilö/asiantuntija	4	73				Erittäin vahva luottamus	21	432
Muut	7	135						
ÄIDINKIELI	(%)	(N)						
Suomi	95	1865						
Ruotsi	4	86						
Muu	4	79						

Liite 2.

AINEISTO: Kysely, edustava otos mannersuomalaisista 18-30-vuotiaista nuorista aikuisista (N=2030)

PUOLUSTUSVALMIUS

(Oletko valmis puolustamaan Suomea mahdollista aseellista hyökkäystä vastaan?)

	(%)	(N)
Kyllä, aseisiin tarttuen	48	966
Kyllä, aseettomasti	30	609
En	12	246
En osaa/halua sanoa	10	209

SUHDE ASEVELVOLLISUUTEEN

(Mikä on nykyinen tai tuleva suhteesi asevelvollisuuteen?)

	(%)	(N)
Olen suorittanut/tulen suorittamaan varusmiespalveluksen/vapaaehtoisen asepalveluksen	32	658
Olen suorittanut/ tulen suorittamaan siviilipalveluksen	5	107
En ole asevelvollinen (nainen, alle 18-vuotias, yli 60-vuotias, ei Suomen kansalainen)	44	899
En aio suorittaa asevelvollisuutta (totaalikieltäytyminen)	3	58
Olen vapautettu asevelvollisuudesta terveydellisistä syistä	13	267
Muu	2	40

VANHEMPIEN ASEPALVELUS

(Ovatko vanhempasi tai toinen vanhemmistasi suorittanut asepalveluksen?)

	(%)	(N)
Kyllä	86	1747
Ei	9	188
En osaa sanoa	5	95

Liite 3. Taustamuuttujien uudelleenkoodaukset

Tässä tutkimuksessa käytetään perinteisten sosiodemografisten muuttujien lisäksi taustamuuttujia, joita uudelleenkoodattiin tulosten tulkinnan helpottamiseksi ja vertailun mahdollistamiseksi.

Lukemisen sujuvoittamiseksi luokkien nimiä on lyhennetty tuloksia raportoitaessa. Käytetyt lyhenteet ovat ohessa kursivoituna ja sulkeissa.

Nuorilta kysyttiin asteikolla 0–10, **miten paljon he luottavat muihin ihmisiin**. Asteikolla 0 tarkoittaa ”ikinä ei voi olla liian varovainen” ja 10 ”useimpiin ihmisiin voi luottaa”. Arvot uudelleenkoodattiin viisiluokkaiseksi muuttujaksi (luokat 0–2=erittäin heikko luottamus, 3–4=jokseenkin heikko luottamus, 5=kohtalainen luottamus, 6–7=jokseenkin vahva luottamus, 8–10=erittäin vahva luottamus).

Nuorten aikuisten arvoja kartoitettiin vasemmisto-oikeisto-akselilla kysymyksellä: ”*Politiikassa puhutaan vasemmistosta ja oikeistosta. Mihin sijoittaisit itsesi asteikolla 0–10, jossa 0=eniten vasemmalla ja 10=eniten oikealla?*” Nämä uudelleenkoodattiin kolmeen luokkaan siten, että arvot 0–4 antaneet luokiteltiin vasemmalle, arvot 6–10 oikealle ja arvo 5 määriteltiin asteikon keskikohdaksi. (Tekstissä käytetyt luokat: *vasemmistolaiset, oikeistolaiset*).

Tutkimuksessa käytettiin myös toista arvoulottuvuutta taustamuuttujana. Nuorilta kysyttiin: ”*Politiikassa puhutaan arvoliberaaleista ja arvokonservatiiveista. Mihin sijoittaisit itsesi asteikolla 0–10, jossa 0 tarkoittaa arvoliberaalia ja 10 arvokonservatiivia?*” Vastaukset koodattiin uudelleen kolmeen luokkaan siten, että arvot 0–4 luokiteltiin arvoliberaaleiksi, arvot 6–10 arvokonservatiiveiksi ja arvo 5 määriteltiin asteikon keskikohdaksi. (Tekstissä käytetyt luokat: *arvoliberaalit, arvokonservatiivit*).

Liite 4

Taustamuuttujien luokkien lyhenteet

Tutkimuksessa käytetään seuraavia kolmea taustamuuttujaa. Ne kuvaavat nuorten suhdetta asevelvollisuuteen, vanhempien asepalvelusta ja nuorten omaa puolustusvalmiutta.

Lukemisen sujuvoittamiseksi luokkien nimiä on muokattu tuloksia raportoitaessa. Käytetyt lyhenteet ovat ohessa kursivoituna ja sulkeissa.

Nuorilta kysyttiin heidän **suhtautumisestaan asevelvollisuuteen** kysymyksellä ”*Mikä on nykyinen tai tuleva suhteesi asevelvollisuuteen?*” Vastausvaihtoehtoja on lyhennetty raportin tekstissä. Täydelliset vastausvaihtoehdot olivat:

- Olen suorittanut tai tulen suorittamaan varusmiespalveluksen tai vapaaehtoisen asepalveluksen (tekstissä käytetty luokka: *suorittaa/suorittanut asepalveluksen*)
- Olen suorittanut tai tulen suorittamaan siviilipalveluksen (tekstissä käytetty luokka: *suorittaa/suorittanut siviilipalveluksen*)
- En ole asevelvollinen (esimerkiksi alle 18-vuotias, ei Suomen kansalainen tai muu lain määrittelemä syy)
- En aio suorittaa asevelvollisuutta (totaalikieltäytyminen)
- Olen vapautettu asevelvollisuudesta terveydellisistä syistä
- Muu, mikä?

Myös **vanhempien asepalvelusta** käytetään taustamuuttujana. Sitä mitattiin kysymyksellä: ”*Ovatko vanhempasi tai toinen vanhemmistasi suorittanut asepalveluksen?*”

Vastausvaihtoehtoja olivat:

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

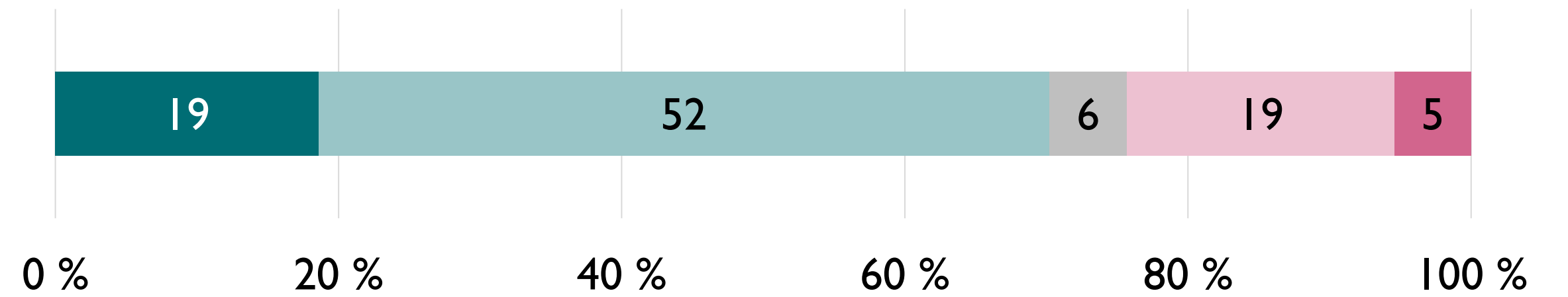
Puolustusvalmiutta mitattiin kysymyksellä: ”*Oletko valmis puolustamaan Suomea mahdollista aseellista hyökkäystä vastaan?*” Vastausvaihtoehtoja olivat:

- Kyllä, ja tarvittaessa tarttumaan aseisiin (tekstissä käytetty luokka: *ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseellisesti*)
- Kyllä, aseettomasti (tekstissä käytetty luokka: *ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseettomasti*)
- En (tekstissä käytetty luokka: *ne, jotka eivät ole valmiita puolustamaan Suomea*)
- En osaa/halua sanoa

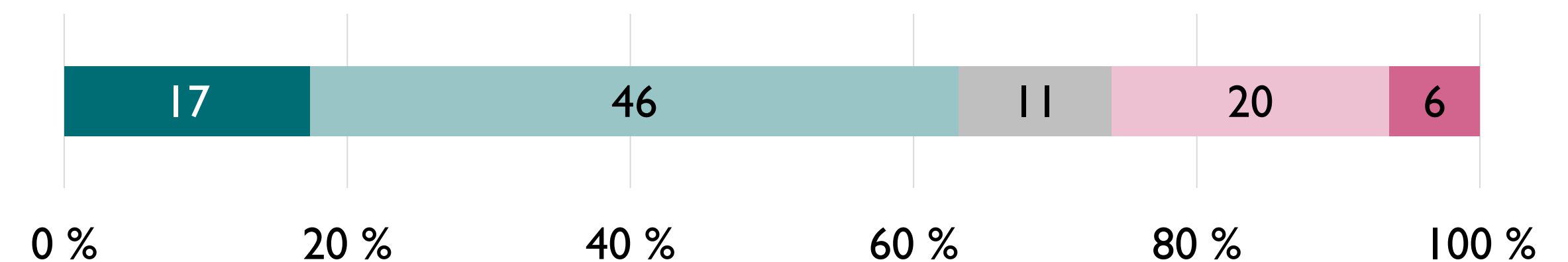
Nuorten luottamus kansainvälisten liittoumien puolustuskykyyn on vahvaa

Enemmistö nuorista ajattelee, että Suomen tulee lähettää joukkoja tarvittaessa toiseen Nato-maahan

Luotan kansainvälisten liittoutumien (esim. EU, Nato) kykyyn turvata jäsenmaidensa turvallisuus sotilaallisia uhkia vastaan. (%)

Suomen tulee olla valmis puolustamaan toista Nato-maata lähettämällä joukkoja, mikäli se joutuisi aseellisen hyökkäyksen kohteeksi. (%)

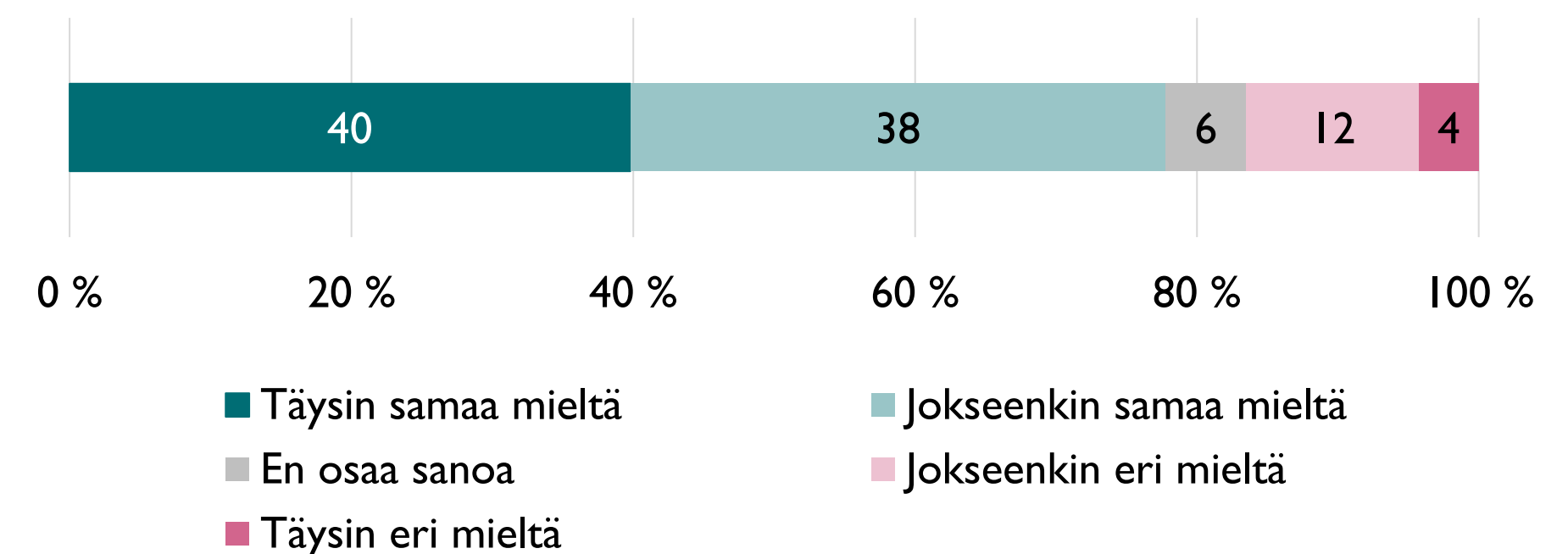
■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ En osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Asepalveluksen ajatellaan tarjoavan nuorille monia tärkeitä taitoja

Keskimääräistä useammin *täysin samaa mieltä* väittämän kanssa ovat:

- ne, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea aseellisesti (49 %)
- arvokonservatiivit (49 %)
- oikeistolaiset (49 %)
- suorittaa/suorittanut asepalveluksen (50 %)
- erittäin hyvässä taloudellisessa tilanteessa olevat (51 %)
- toimihenkilöt (48 %)

Asepalvelus antaa nuorille monia tärkeitä taitoja, joista on hyötyä elämässä yleisemminkin. (%)

Liite 7. Vaihtoehtoisten asevelvollisuusmallien kannatus taustamuuttujittain, %

	Nykyinen malli	Kokonaismaanpuolustus	Valikoiva asevelvollisuus	Täysin vapaaehtoinen asepalvelus
Kaikki	39	28	23	10
Sukupuoli				
Mies	40	29	20	11
Nainen	39	27	25	9
Ikäryhmä				
18–22	41	24	26	9
23–26	40	25	24	11
27–30	35	36	19	11
Koulutus				
Peruskoulu	42	18	23	18
Lukio	41	24	24	11
Ammattikoulu	44	24	21	12
AMK	39	33	20	8
Yliopisto	30	35	28	7
Päätoimi				
Opiskelija/ oppilas	38	28	25	9
Työtön, työnhakija	35	22	26	16
Työntekijä	41	30	19	10
Yrittäjä	51	18	20	11
Toimihenkilö	32	44	16	8
Suuralue				
Pohjois- ja Itä-Suomi	39	30	24	7
Länsi-Suomi	42	27	21	11
Etelä-Suomi	39	29	23	9
Helsinki-Uusimaa	37	27	24	13

Liite 8. Vaihtoehtoisten asevelvollisuusmallien kannatus taustamuuttujittain, %

	Nykyinen malli	Kokonaismaanpuolustus	Valikoiva asevelvollisuus	Täysin vapaaehtoinen asepalvelus
Kaikki	39	28	23	10
Taloustilanne				
Erittäin hyvä	46	27	19	8
Jokseenkin hyvä	43	30	20	7
Kohtalainen	39	28	23	10
Jokseenkin huono	26	27	31	16
Erittäin huono	34	26	23	17
Poliittinen orientaatio				
Oikealla	47	32	15	6
Keskellä	48	22	20	10
Vasemmalla	25	29	31	14
Arvo-orientaatio				
Arvokonservatiivi	49	29	16	7
Keskellä	48	23	19	10
Arvoliberaali	27	32	29	13
Luottamus muihin ihmisiin				
Erittäin heikko	30	26	23	21
Jokseenkin heikko	31	31	27	12
Ei heikko tai vahva	40	23	25	12
Jokseenkin vahva	41	30	21	8
Erittäin vahva	45	26	21	9

Liite 9. Vaihtoehtoisten asevelvollisuusmallien kannatus taustamuuttujittain, %

	Nykyinen malli	Kokonaismaanpuolustus	Valikoiva asevelvollisuus	Täysin vapaaehtoinen asepalvelus
Kaikki	39	28	23	10
Puolustusvalmius				
Kyllä, ja tarvittaessa tarttumaan aseisiin	43	34	18	5
Kyllä, aseettomasti	34	28	28	10
En	33	11	28	28
En osaa/halua sanoa	42	20	25	13
Suhde asevelvollisuuteen				
Suorittaa/suorittanut asepalveluksen	45	35	16	4
Suorittaa/suorittanut siviilipalveluksen	34	17	27	22
Ei ole asevelvollinen	38	26	26	10
Totaalikieltäytyminen	39	26	13	22
Vapautettu asevelvollisuudesta	29	25	28	18
Vanhempien asepalvelus				
Kyllä	40	29	22	9
Ei	33	22	29	17

TIEDÄ. YMMÄRRÄ. RATKAISE.

TUTKIMUS

Tämän raportin käytännön toteutuksesta on vastannut E2 Tutkimus.

E2 Tutkimus on monitieteinen tutkimustalo, joka auttaa ennakoimaan ihmisten käyttäytymistä ja toimintaympäristön muutoksia.

Kokenut tohtoritiimi varmistaa, että tutkimuksen jokainen vaihe – kysymyksenasettelusta aineistonhankintaan ja analyysiin – on pätevää ja asiakkaalle relevanttia. Tehdään yhteistyötä!

Jätä yhteydenottopyyntö QR-koodin kautta:

Tai sähköpostilla
e2@e2.fi

www.e2.fi